

Ocena zasobów pomocy społecznej za 2025 rok

Autorzy:

**Ewelina Kowalczyk - Dyrektor Centrum
Usług Społecznych w Szprotawie**

SPIS TREŚCI

STRONA

1	Wprowadzenie	3
2	Dane o sytuacji demograficznej i społecznej	3
3	Dane o korzystających z pomocy i wsparcia	11
3.1	Dane o korzystających z pomocy i wsparcia GMINA - ZADANIA OPS, CUS oraz MOPS, MOPR	34
4	Inne rodzaje pomocy i świadczeń	37
5	Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia	47
6	Kadra jednostki organizacyjnej pomocy społecznej	55
6.1	Zatrudnienie pomocnicze w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej	58
6.2	Zespoły pracy socjalnej i integracji społecznej w jednostce pomocy społecznej	58
7	Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego	58
8	Aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej	62
9	Współpraca z organizacjami pozarządowymi - zadania zlecone w obszarze pomocy i wsparcia	65
10	Wnioski końcowe	65

1. Wprowadzenie

Zgodnie z art. 16a ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej gmina i powiat oraz samorząd województwa zobowiązani są do sporządzenia corocznie oceny zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społeczno-demograficznej, która w szczególności winna obejmować: infrastrukturę, kadre, organizacje pozarządowe, nakłady finansowe ponoszone na zadania pomocy społecznej oraz informacje o osobach i rodzinach korzystających z pomocy społecznej. Niniejsza analiza opisuje ww. sytuację w Gminie Szprotawa. Jest to gmina miejsko-wiejska, leżąca w powiecie żagańskim. Gmina Szprotawa graniczy m.in. z gminami: Małomice, Niegostawice, Żagań, Koźuchów. Siedzibą gminy jest miasto Szprotawa. Poniżej prezentujemy szczegółowe dane o: sytuacji demograficznej, rynku pracy, infrastrukturze społecznej, korzystających z pomocy i wsparcia, świadczeniach pomocy społecznej, zasobach instytucjonalnych pomocy i wsparcia, kadrze pomocy społecznej, środkach finansowych na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego, aktywności projektowo-konkursowej jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, współpracy z organizacjami pozarządowymi w obszarze pomocy i wsparcia Gminy Szprotawa.

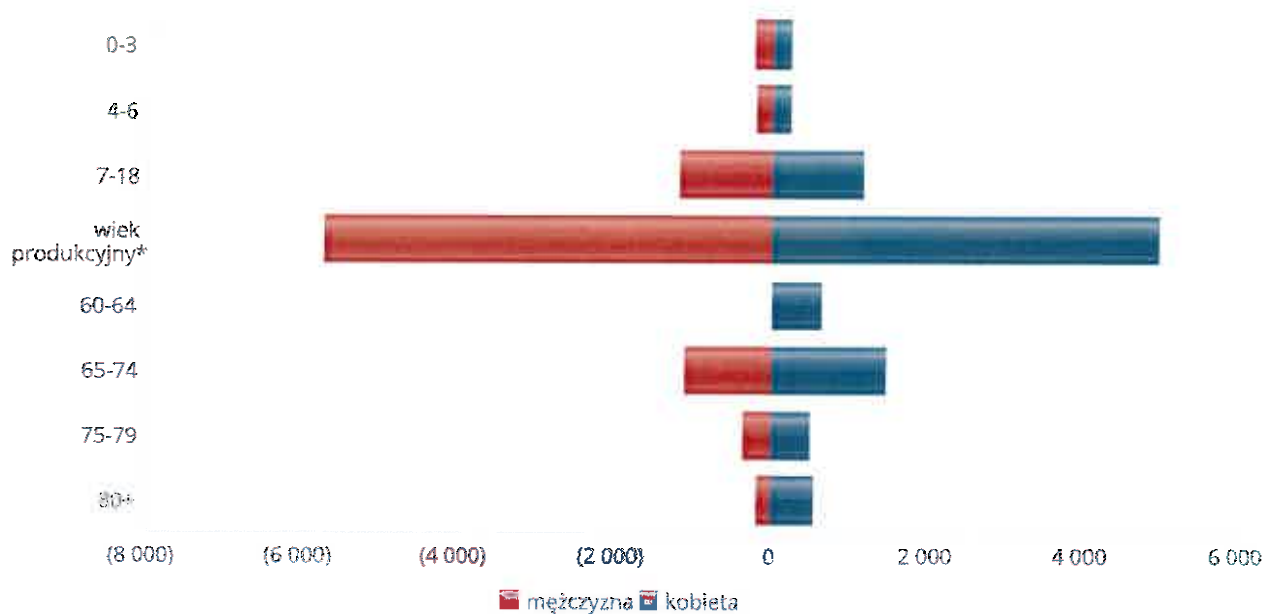
2. Dane o sytuacji demograficznej i społecznej

Według stanu na 30 czerwca 2025r. liczba ludności Gminy Szprotawa wyniosła 18684 osoby, z czego 51,64% (9648) stanowiły kobiety, a 48,36% (9036) mężczyźni, z czego 10296 osób zamieszkiwało na terenie miasta, a 8388 osób na terenie wsi. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Szprotawie wynosiła na koniec 2025 roku 391 osób w tym 182 kobiety i 209 mężczyzn. Do 25 roku życia zarejestrowanych było 48 osób. Do 30 roku życia zarejestrowanych było 87 osób. Powyżej 50 roku życia było zarejestrowanych 109 osób. Długotrwale bezrobotnych było 128 osób. Poniżej prezentujemy w formie graficznej i tabelarycznej szczegółowe dane dotyczące demografii (liczbę ludności w podziale na płeć i grupy wiekowe), rynku pracy (liczbę osób bezrobotnych, liczbę bezrobotnych długotrwale, liczbę osób bezrobotnych z prawem do zasiłku, wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej) i infrastruktury opieki nad dziećmi oraz w formie tabelarycznej informacje o infrastrukturze społecznej.

Liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci		
Grupa wiekowa	mężczyzna	kobieta
0-3	246	220
4-6	220	218
7-18	1 208	1 172
wiek produkcyjny*	5 743	4 948
60-64		645
65-74	1 125	1 464
75-79	357	497
80+	200	537

*Zgodnie z definicją GUS wiek produkcyjny to dla mężczyzn 18-64 lata, a dla kobiet 18-59 lat.

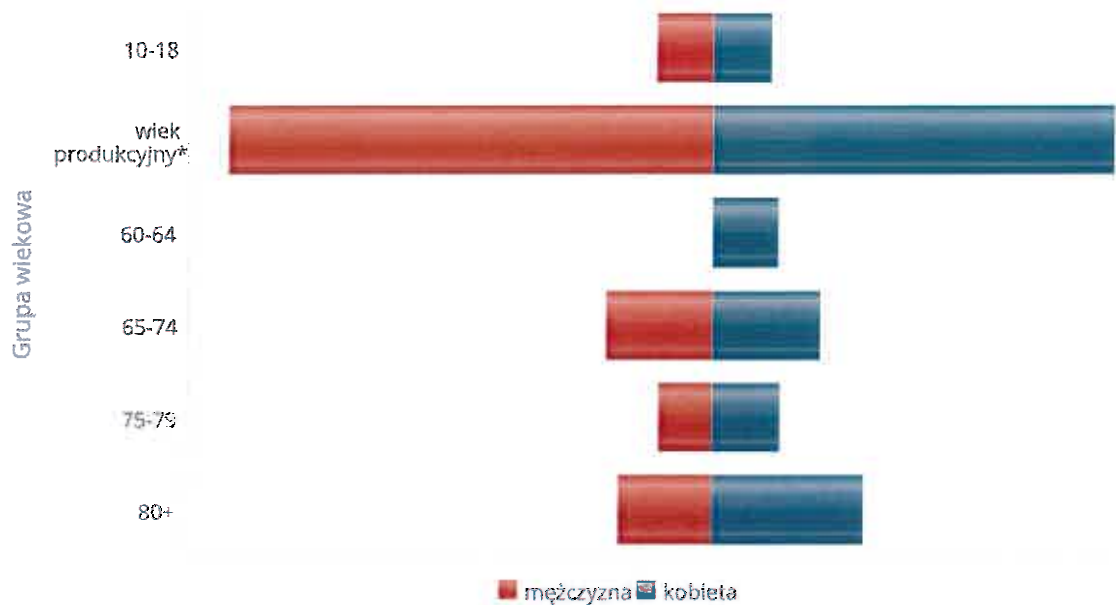
Liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci

Liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci			
Grupa wiekowa	mężczyzna		kobieta
10-18		652	648
wiek produkcyjny*		5 546	4 580
60-64			752
65-74		1 219	1 223
75-79		614	771
80+		1 068	1 727

*Zgodnie z definicją GUS wiek produkcyjny to dla mężczyzn 18-64 lata, a dla kobiet 18-59 lat.

Prognozowana liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci

Liczba osób bezrobotnych, liczba długotrwale bezrobotnych oraz liczba osób bezrobotnych z prawem do zasiłku (poziom powiatu)

Status	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Bezrobotni ogółem	1 207	613	594
Bezrobotni z prawem do zasiłku	199	85	114
Długotrwale bezrobotni	407	189	218

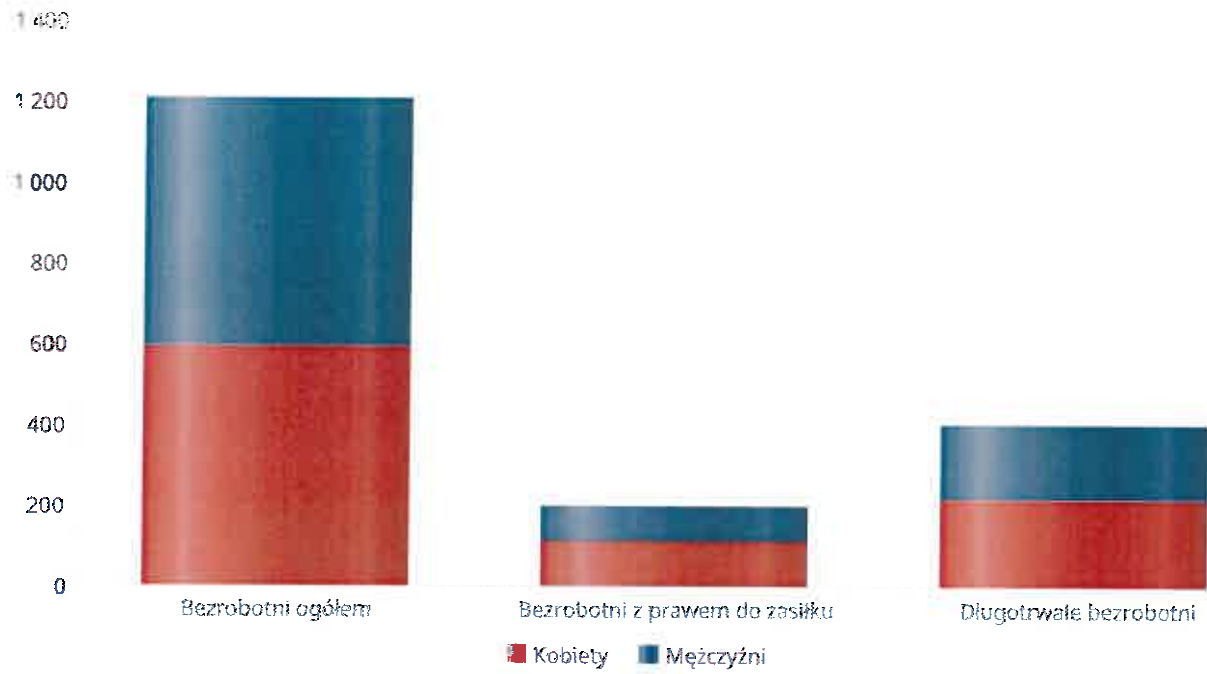
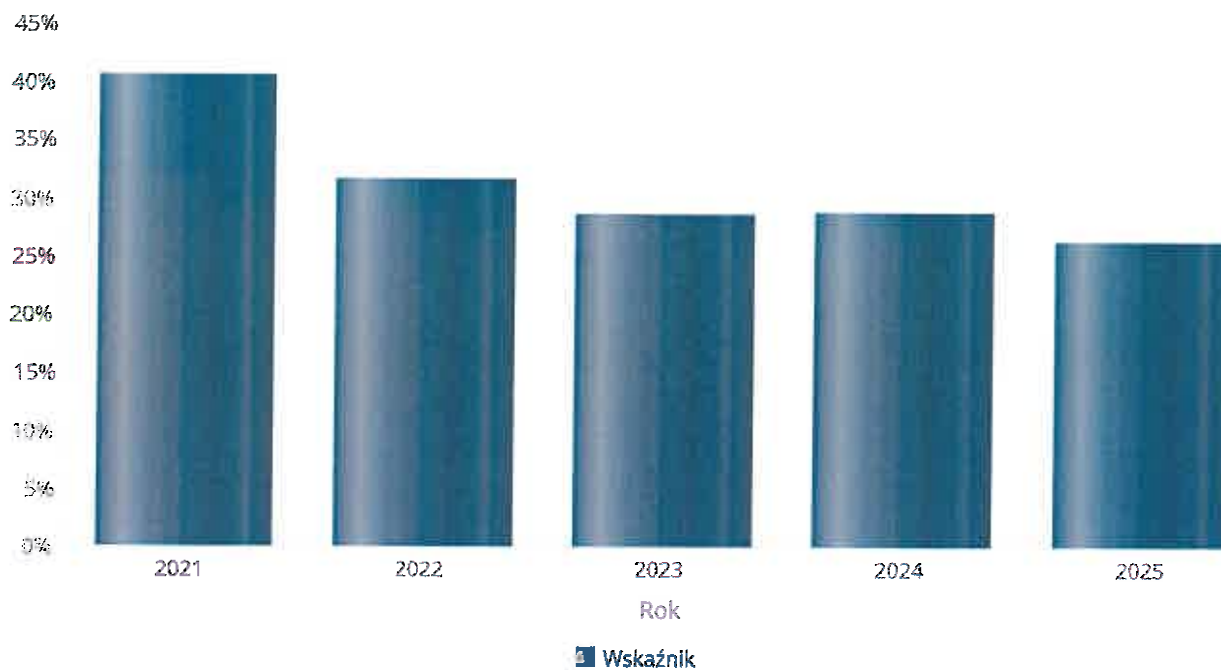

Tabela prezentuje liczbę osób bezrobotnych, liczbę bezrobotnych długotrwale oraz liczbę osób bezrobotnych z prawem do zasiłku, ogółem i w podziale na płeć.

Status	Powiat		Województwo		Polska	
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
Osoby bezrobotne ogółem	594	613	10 122	10 258	438 744	446 243
Osoby bezrobotne z prawem do zasiłku	114	85	1 664	1 253	67 286	57 112
Osoby długotrwale bezrobotne	218	189	3 996	3 436	221 318	200 543

Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej. Wskaźnik obliczany jako stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia do liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy ogółem.

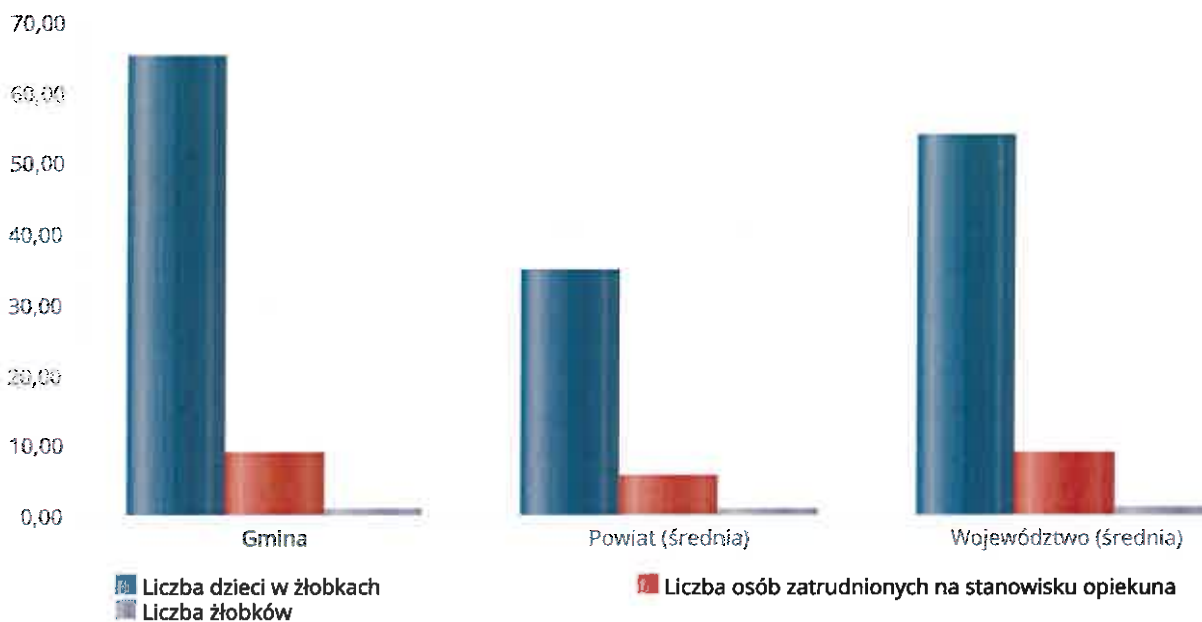
Rok	Wskaźnik
2021	40%
2022	32%
2023	28%
2024	29%
2025	26%

Liczba placówek i miejsc dla dzieci

Jednostka terytorialna	Miara	Wartość liczbowa
Gmina	Liczba dzieci w żłobkach	65,00
Gmina	Liczba osób zatrudnionych na stanowisku opiekuna	9,00
Gmina	Liczba żłobków	1,00
Powiat (średnia)	Liczba dzieci w żłobkach	34,89
Powiat (średnia)	Liczba osób zatrudnionych na stanowisku opiekuna	5,78
Powiat (średnia)	Liczba żłobków	1,11
Województwo (średnia)	Liczba dzieci w żłobkach	53,79
Województwo (średnia)	Liczba osób zatrudnionych na stanowisku opiekuna	8,96
Województwo (średnia)	Liczba żłobków	1,37

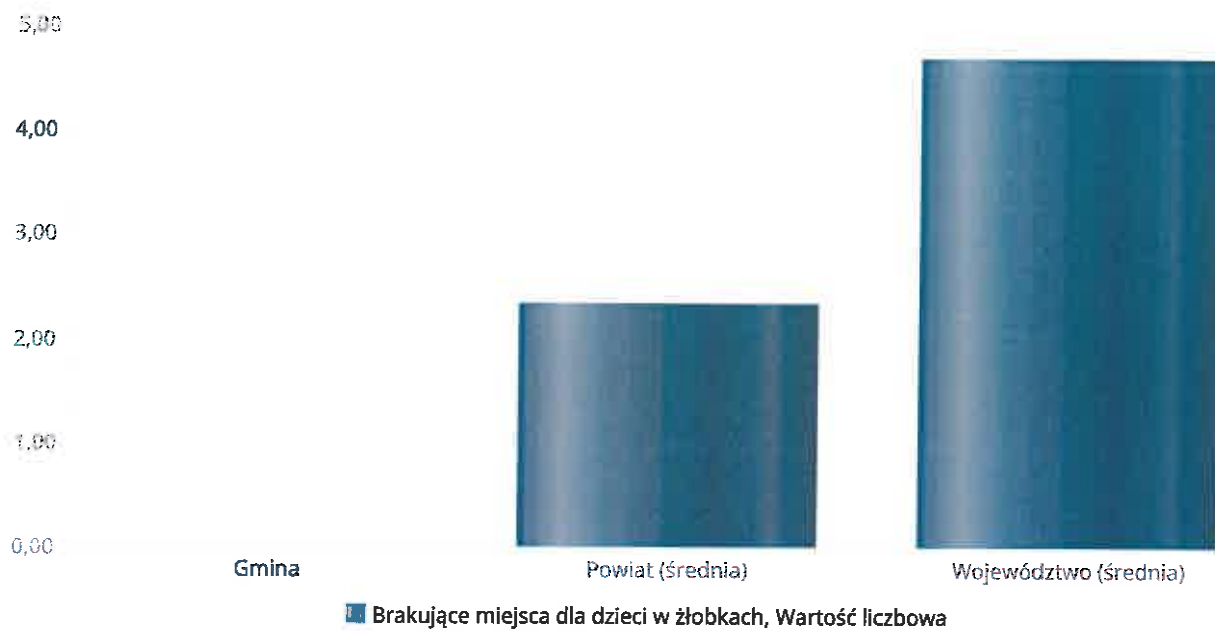
Infrastruktura opieki nad dziećmi

Liczba placówek i miejsc dla dzieci

Jednostka terytorialna	Miara	Wartość liczbową
Gmina	Brakujące miejsca dla dzieci w żłobkach	0,00
Powiat (średnia)	Brakujące miejsca dla dzieci w żłobkach	2,33
Województwo (średnia)	Brakujące miejsca dla dzieci w żłobkach	4,67

Infrastruktura opieki nad dziećmi

INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA (stan na 31.XII)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2024	Rok oceny 2025	Prognoza 2026*
INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA				
Liczba mieszkań komunalnych w zasobie gminy	1	446	446	446
Liczba wniosków złożonych na mieszkanie komunalne z zasobów gminy	2	31	42	47
w tym z wiersza 1: Liczba mieszkań socjalnych (lokali)	3	112	112	112
Liczba oczekujących na mieszkanie socjalne	4	119	125	130
Liczba wyroków eksmisyjnych bez wskazania lokalu socjalnego	5	10	0	2
Liczba klubów i innych miejsc spotkań dla seniorów	6	2	2	2
Liczba hospicjów	7	0	0	0
Liczba ośrodków dla cudzoziemców	8	X	X	X

* Wielkość prognozy nie dotyczy wartości przyrostu lub spadku. W przypadku braku możliwości oszacowania wielkości liczbowych dla prognozy należy wpisać liczby odpowiadające danym z kolumny "Rok oceny 2025". Niniejsza instrukcja dotyczy wypełniania wszystkich tabel OZPS.

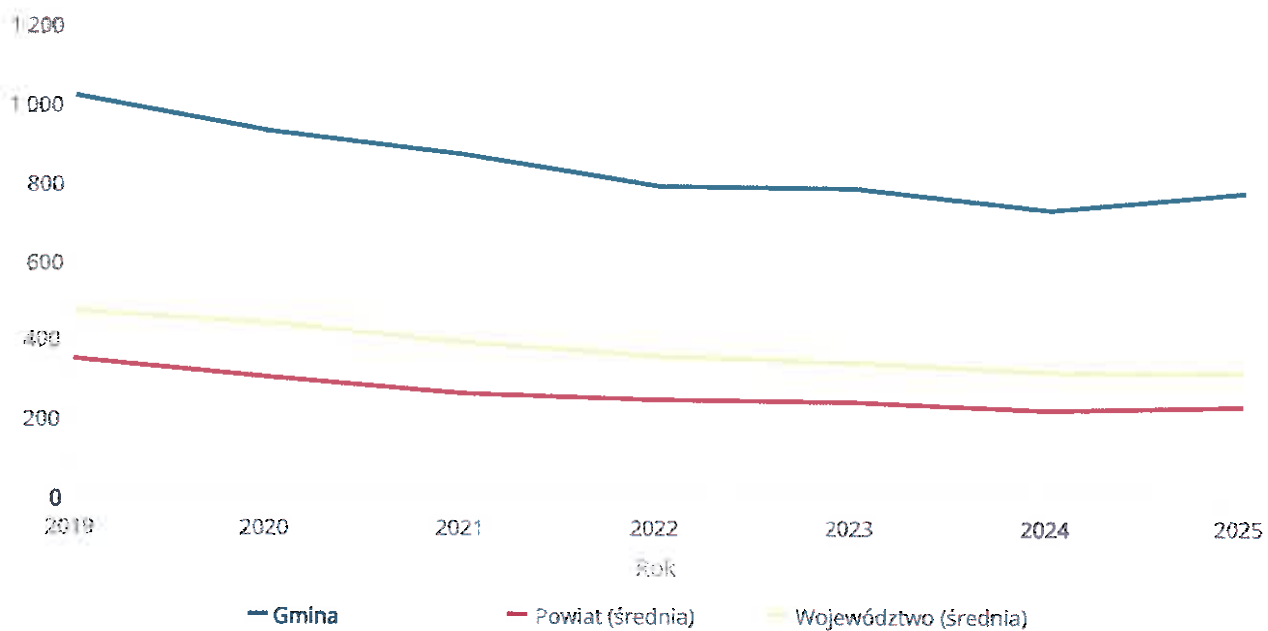
3. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia

Pomoc i wsparcie (na podstawie wydanych decyzji) w Gminie Szprotawa z pomocy społecznej w 2025 roku uzyskało 778 osób. W roku oceny, w stosunku do 2024 roku, łączna liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia zwiększyła się o 41 osób. Natomiast liczba rodzin, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej zwiększyła się w stosunku do roku poprzedniego o 7. W Gminie Szprotawa najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin, a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną w 2025 roku było: ubóstwo, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, bezrobocie i bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Poniżej prezentujemy w formie graficznej i tabelarycznej szczegółowe dane dotyczące: liczby rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć, wskaźnika deprivacji lokalnej, liczby korzystających z pomocy społecznej w podziale na płeć i grupy wiekowe, liczby osób i rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych, liczby osób korzystających z usług opiekuńczych, wskaźnika pracy socjalnej, wskaźnika kontraktu socjalnego w podziale na typy, liczby projektów socjalnych w odniesieniu do liczby osób nimi objętych.

Liczba osób korzystających ze świadczeń na podstawie wydanych decyzji

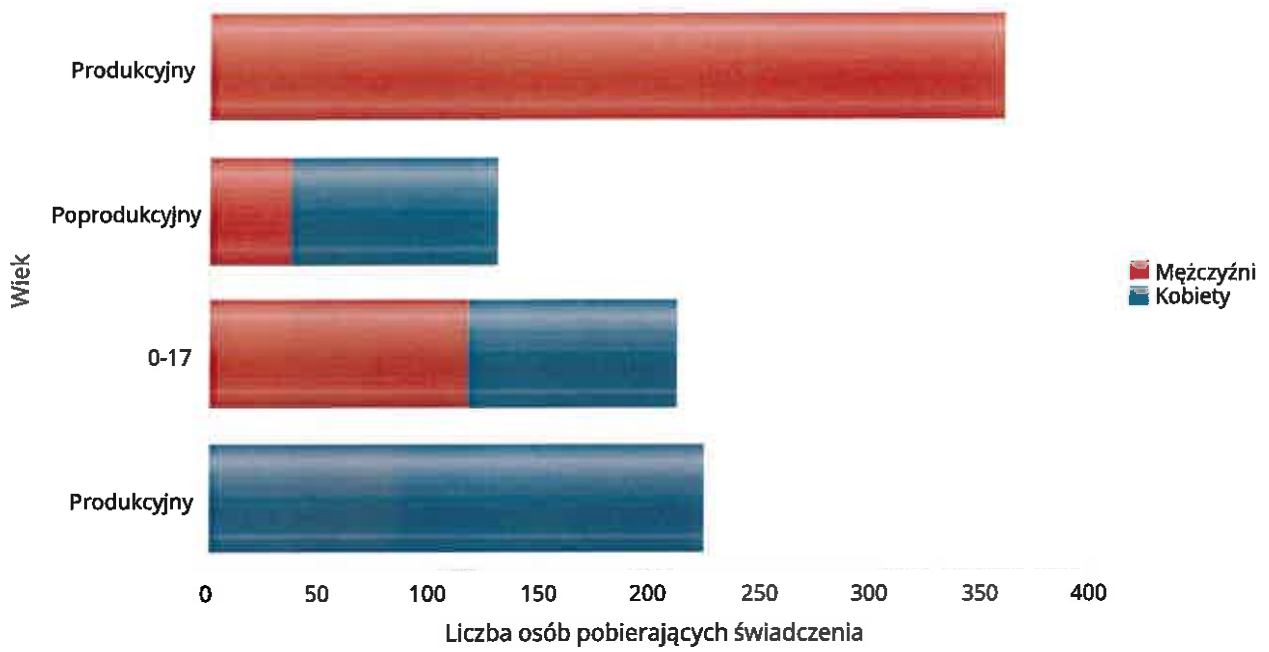
	Liczba świadczeniobiorców						
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Gmina	1 019	931	872	793	787	737	778
Powiat (średnia)	349	304	266	251	244	228	237
Województwo (średnia)	471	440	391	358	341	317	321

Liczba świadczeniobiorców

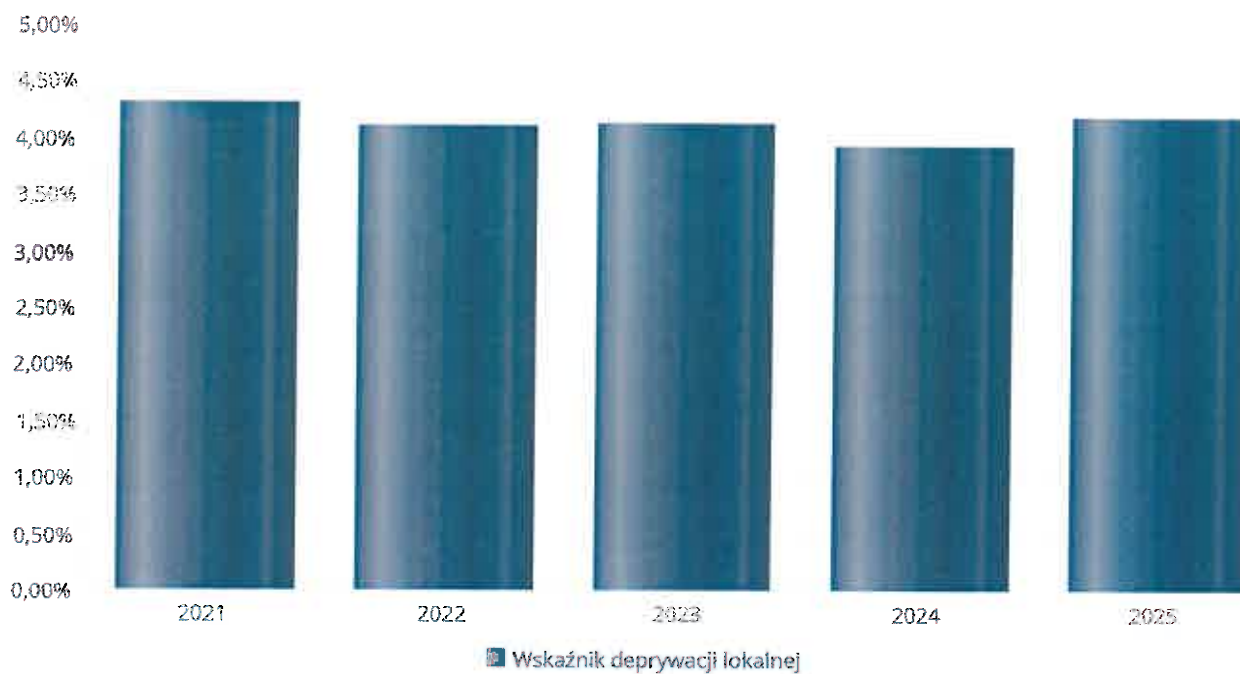
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć wg liczby wypłaconych świadczeń

Grupa	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
0-17	212	95	117
Produkcyjny	583	224	359
Poprodukcyjny	130	93	37

Wskaźnik deprivacji lokalnej

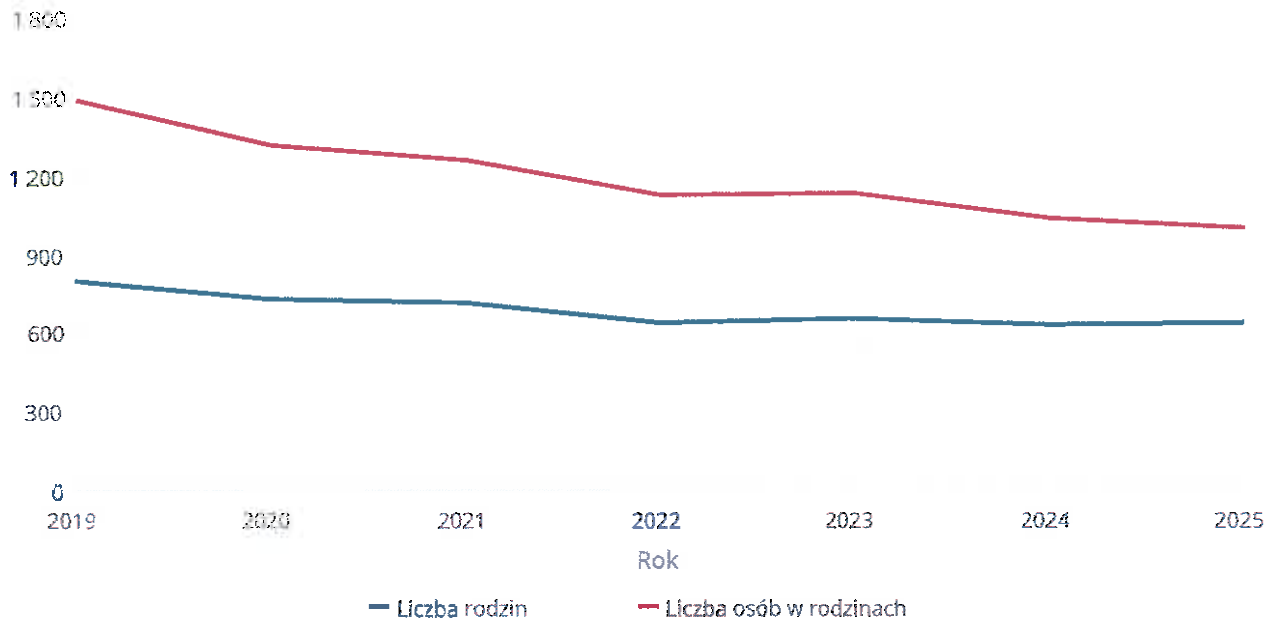
Rok	Wskaźnik deprivacji lokalnej
2021	4,31%
2022	4,10%
2023	4,12%
2024	3,91%
2025	4,16%

Liczba rodzin i liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2019	792	1 482
2020	729	1 316
2021	712	1 258
2022	638	1 125
2023	654	1 132
2024	633	1 036
2025	640	1 001

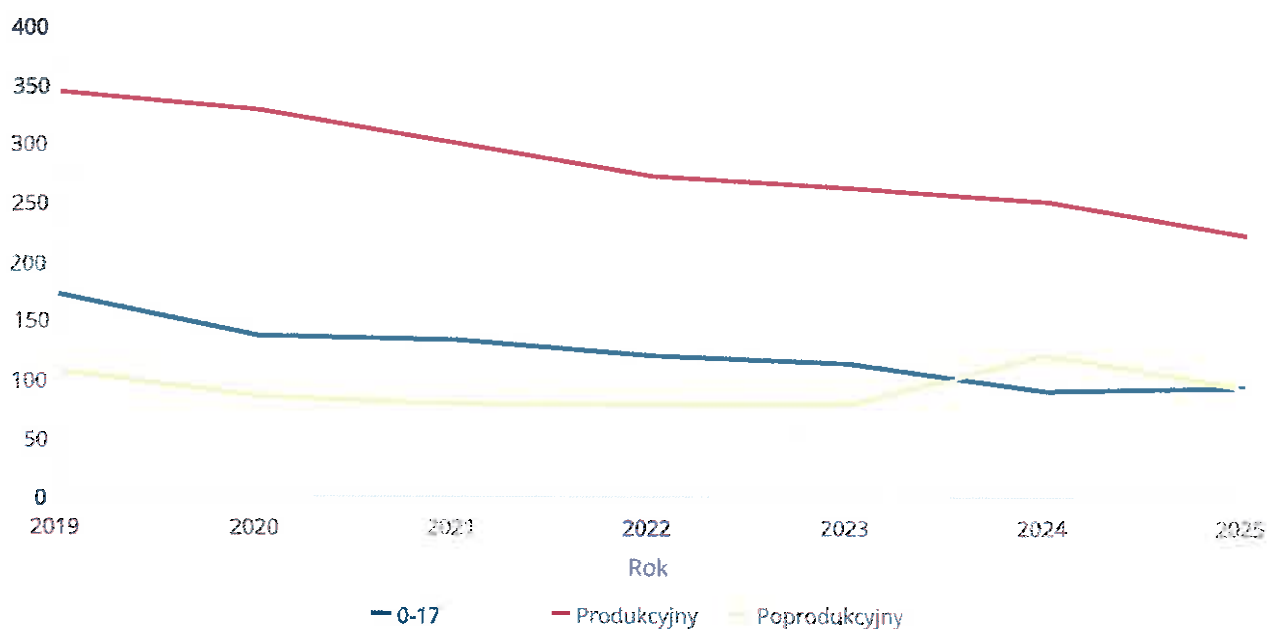
Korzystający z pomocy społecznej

Liczba kobiet korzystających z pomocy społecznej

Poziom	Wiek	Liczba kobiet korzystających z pomocy						
		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Szprotawa	0-17	171	137	134	121	114	91	95
	Produkcyjny	342	328	301	272	263	251	224
	Poprodukcyjny	107	85	78	79	78	121	93
Powiat (średnia)	0-17	64	57	49	46	42	38	39
	Produkcyjny	120	109	92	86	82	76	74
	Poprodukcyjny	50	39	34	34	33	39	37
Województwo (średnia)	0-17	59	55	47	47	42	38	37
	Produkcyjny	135	130	113	103	92	85	87
	Poprodukcyjny	59	53	49	47	45	45	47

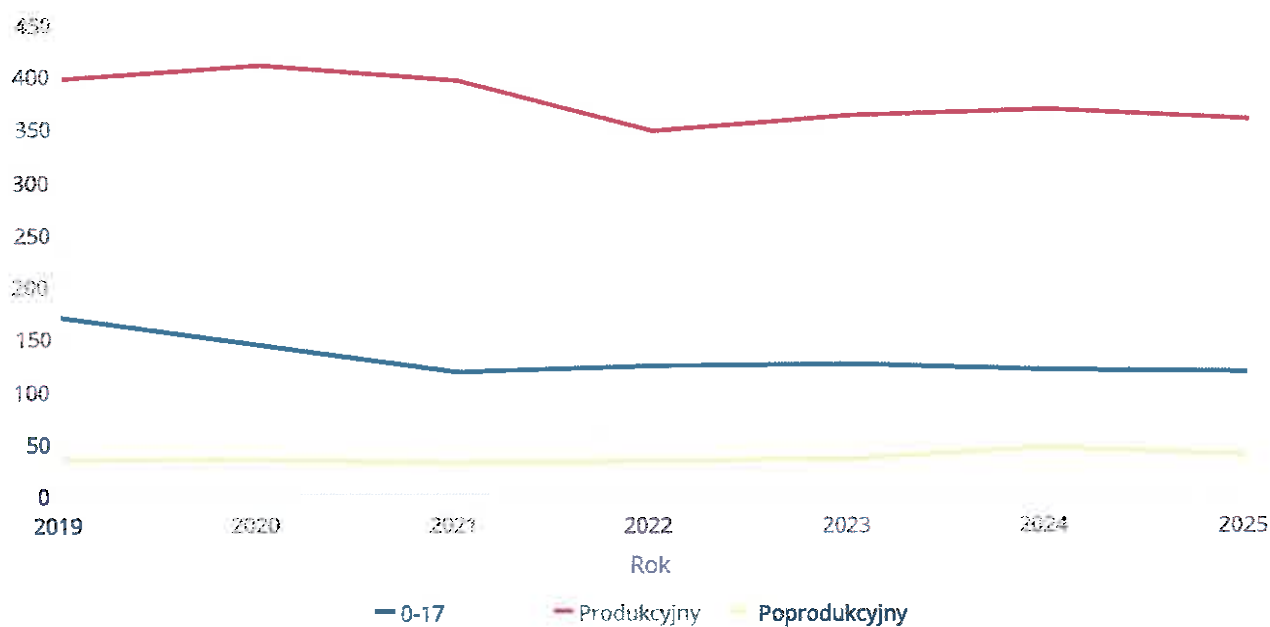
Liczba kobiet korzystających z pomocy

Liczba mężczyzn korzystających z pomocy społecznej

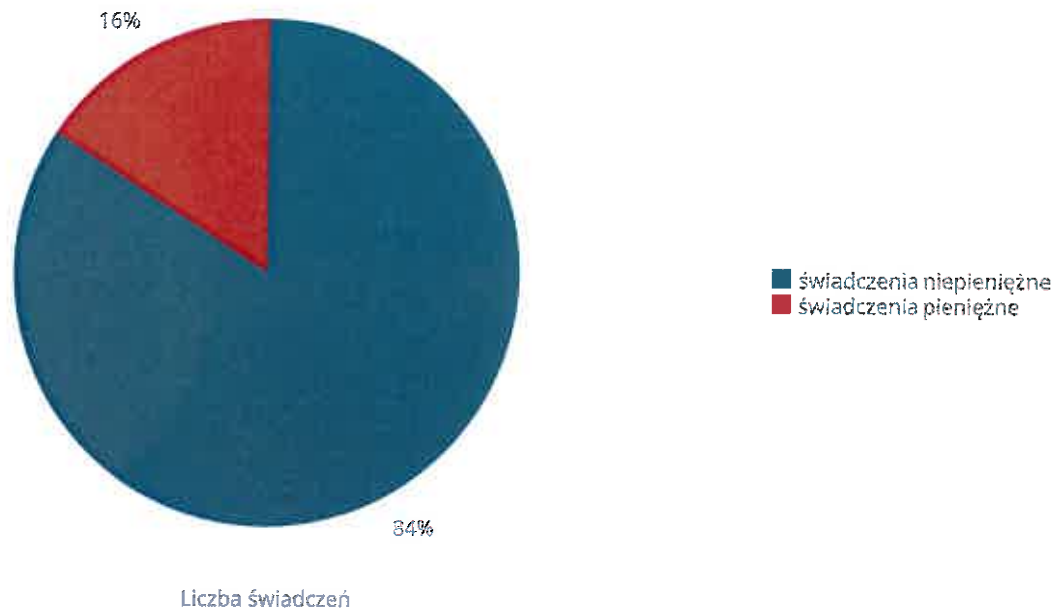
Poziom	Wiek	Liczba mężczyzn korzystających z pomocy						
		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Szprotawa	0-17	170	144	118	123	126	120	117
	Produkcyjny	397	409	394	348	361	368	359
	Poprodukcyjny	33	33	29	32	33	44	37
Powiat (średnia)	0-17	73	63	50	53	50	45	47
	Produkcyjny	165	160	142	129	127	121	121
	Poprodukcyjny	15	16	14	16	17	18	19
Województwo (średnia)	0-17	64	61	53	52	46	42	42
	Produkcyjny	170	171	157	139	132	129	128
	Poprodukcyjny	21	21	20	20	20	20	23

Liczba mężczyzn korzystających z pomocy

Liczba świadczeń pieniężnych i niepieniężnych z pomocy społecznej

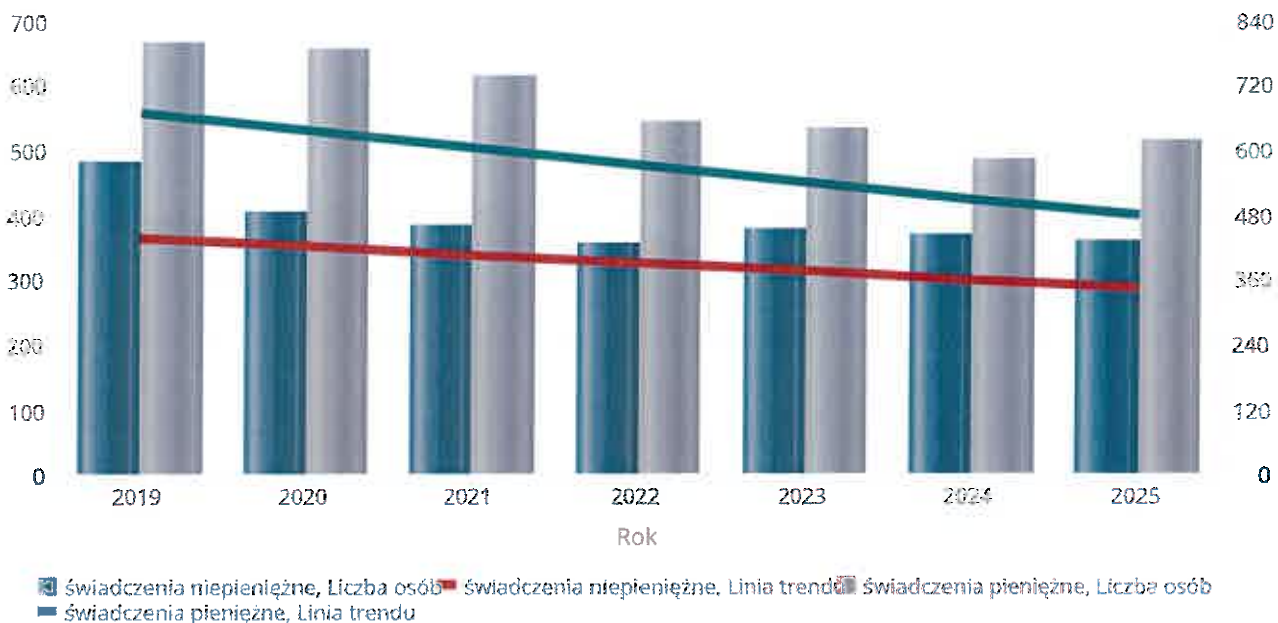
Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń
świadczenia niepieniężne	41 197
świadczenia pieniężne	7 709

Liczba osób korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych

Rodzaj świadczenia	Liczba osób						
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
świadczenia niepieniężne	481	403	382	358	376	369	361
świadczenia pieniężne	665	656	616	543	531	484	513

Liczba osób korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych

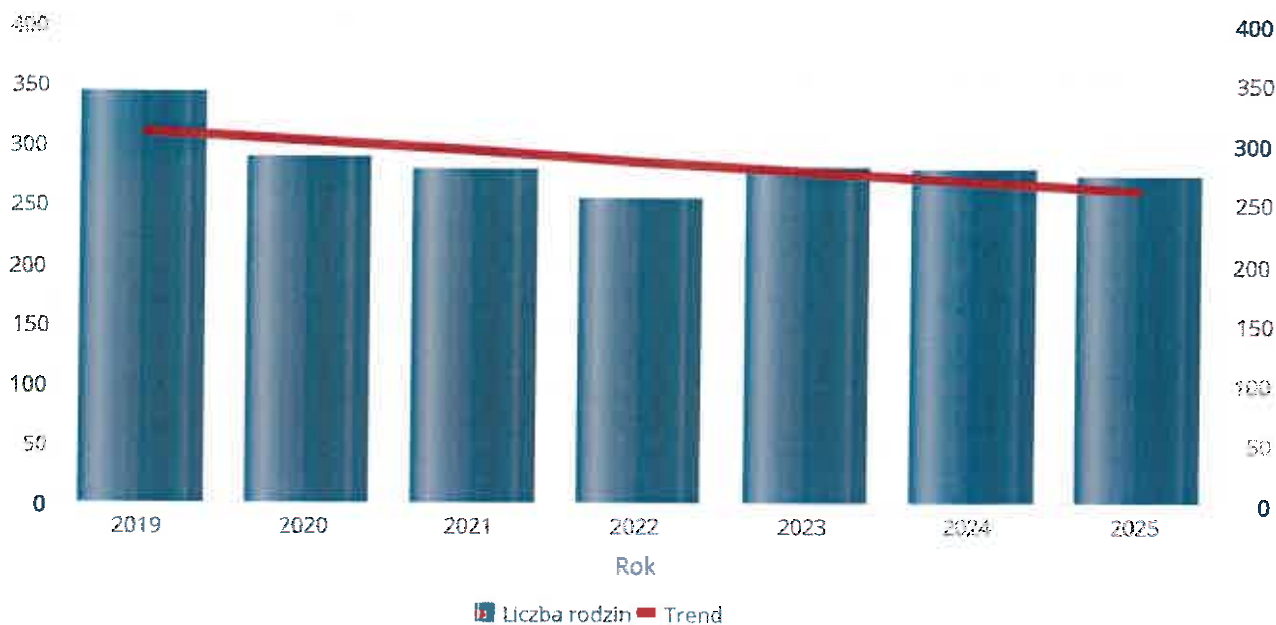

Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych

Rodzaj świadczenia	Liczba rodzin						
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Świadczenia niepieniężne	342	289	278	255	280	279	272
Świadczenia pieniężne	647	635	598	530	522	470	499

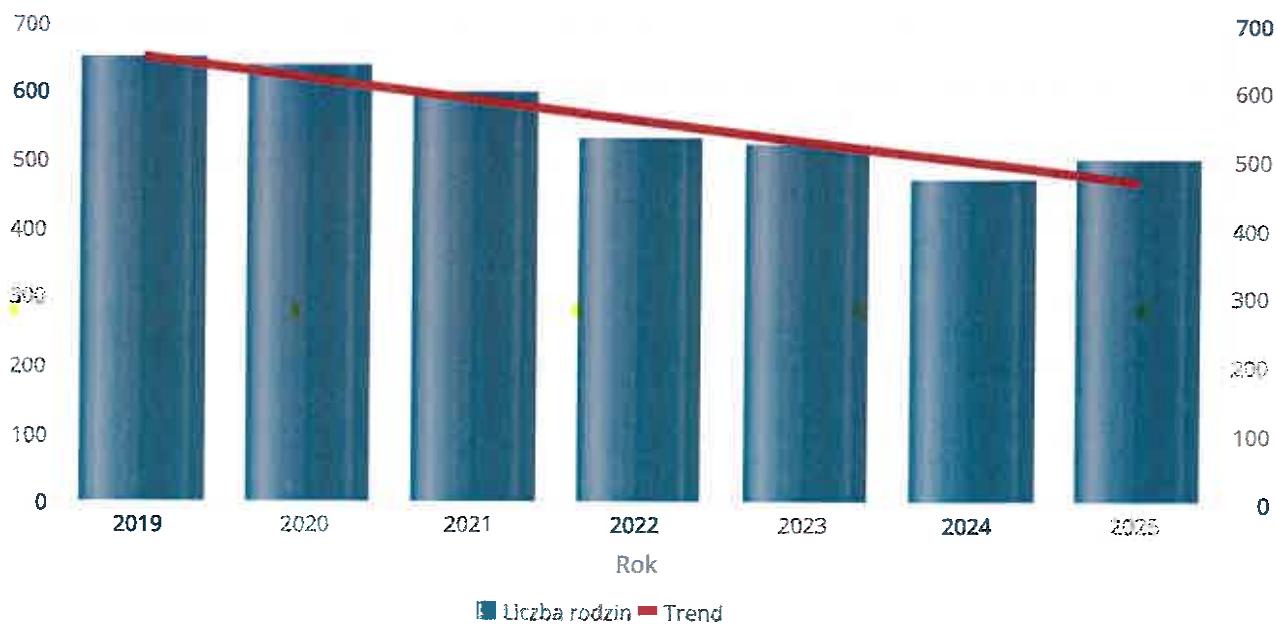
Świadczenia niepieniężne

Liczba rodzin

Świadczenia pieniężne

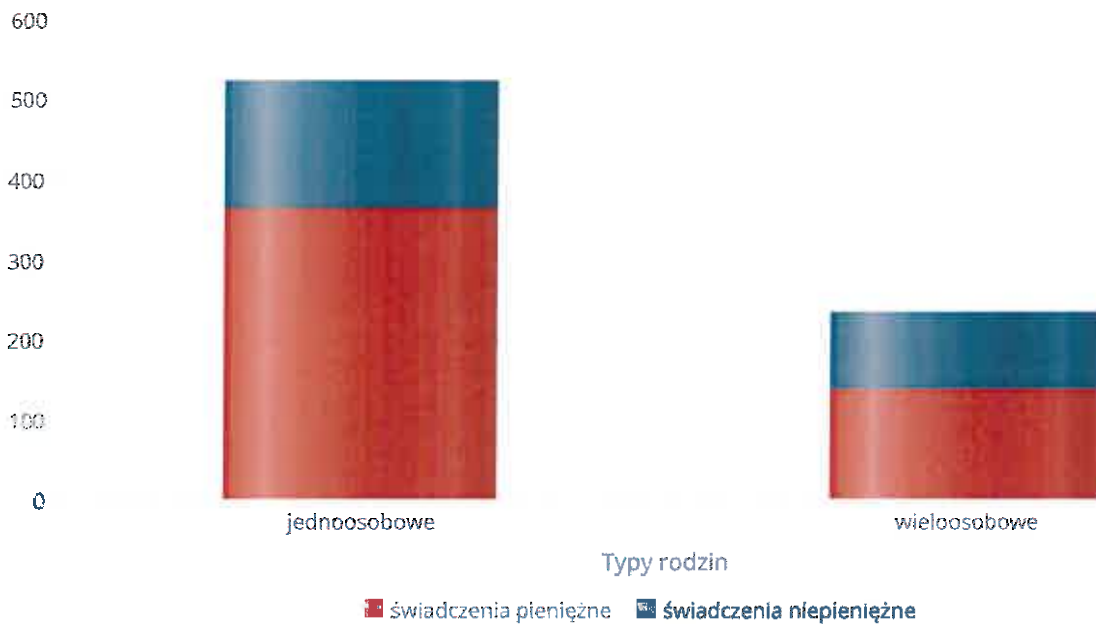
Liczba rodzin

Rodzaje świadczeń, z których korzystają poszczególne typy rodzin

Typy rodzin	Liczba rodzin pobierających świadczenia		
	Ogółem	Świadczenia pieniężne	Świadczenia niepieniężne
jednoosobowe	445	364	158
wieloosobowe	153	137	96

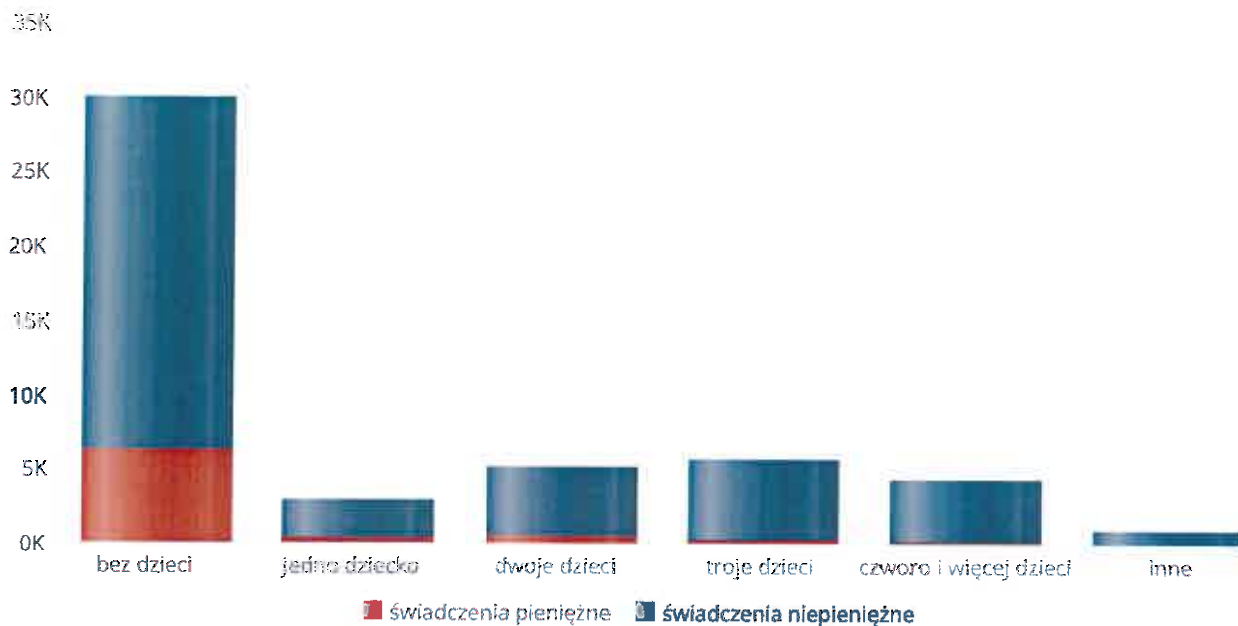
Liczba rodzin pobierających świadczenia

Rodzaje świadczeń, z których korzystają poszczególne typy rodzin ze względu na liczbę dzieci

Typ rodziny	Liczba świadczeń		
	Ogółem	Świadczenia pieniężne	Świadczenia niepieniężne
bez dzieci	29831	6300	23531
jedno dziecko	2958	429	2529
dwoje dzieci	5106	529	4577
troje dzieci	5640	250	5390
czworo i więcej dzieci	4426	131	4295
inne	945	70	875

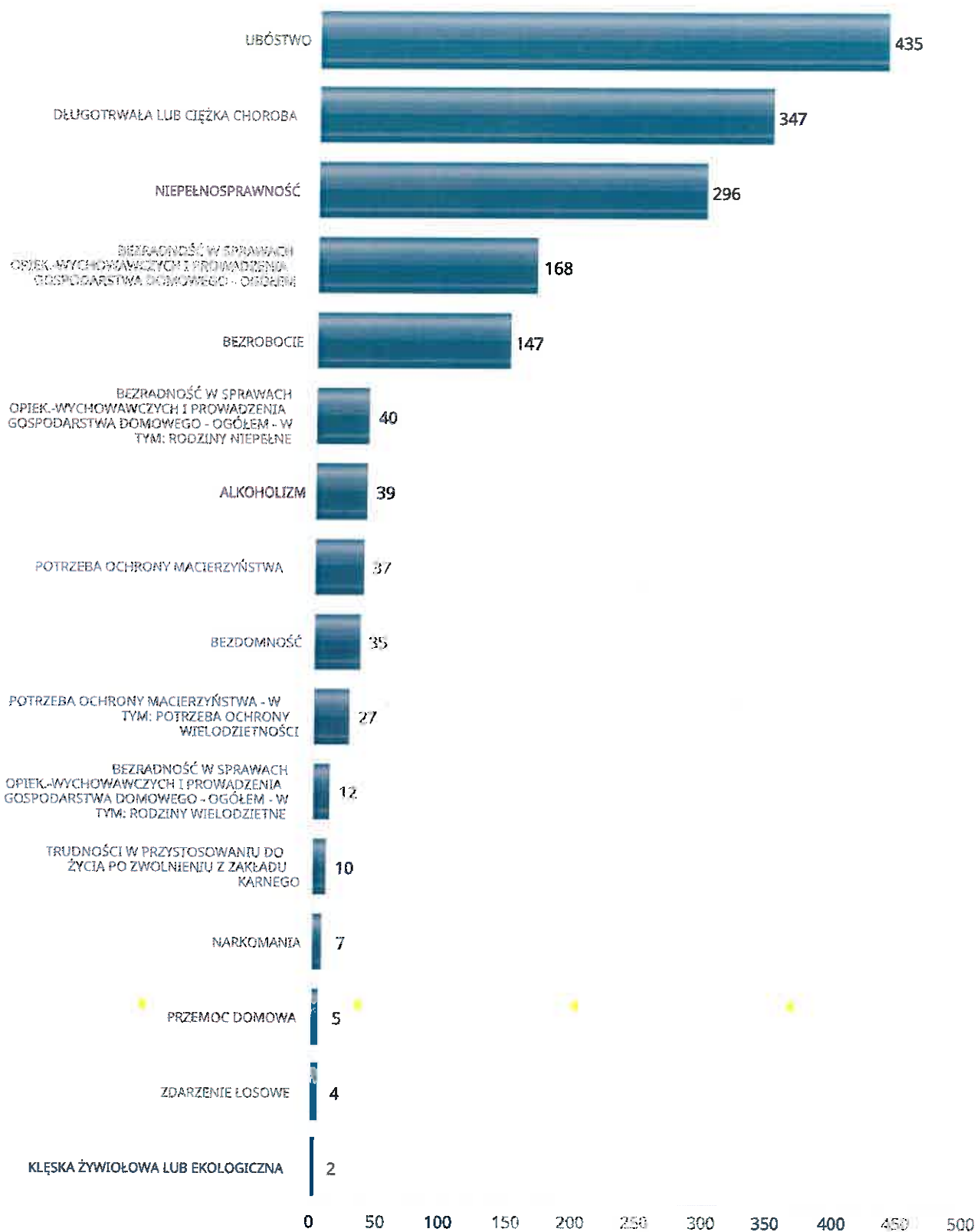
Liczba świadczeń

Powody udzielania pomocy rodzinom

Powody udzielenia pomocy i wsparcia - ranking	LICZBA RODZIN OGÓŁEM
UBÓSTWO	435
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	347
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	296
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM	168
BEZROBOCIE	147
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM - W TYM: RODZINY NIEPEŁNE	40
ALKOHOLIZM	39
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	37
BEZDOMNOŚĆ	35
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA - W TYM: POTRZEBA OCHRONY WIELODZIECNOŚCI	27
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM - W TYM: RODZINY WIELODZIECNE	12
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	10
NARKOMANIA	7
PRZEMOC DOMOWA	5
ZDARZENIE LOSOWE	4
KLĘSKA ŻYWIŁOWA LUB EKOLOGICZNA	2

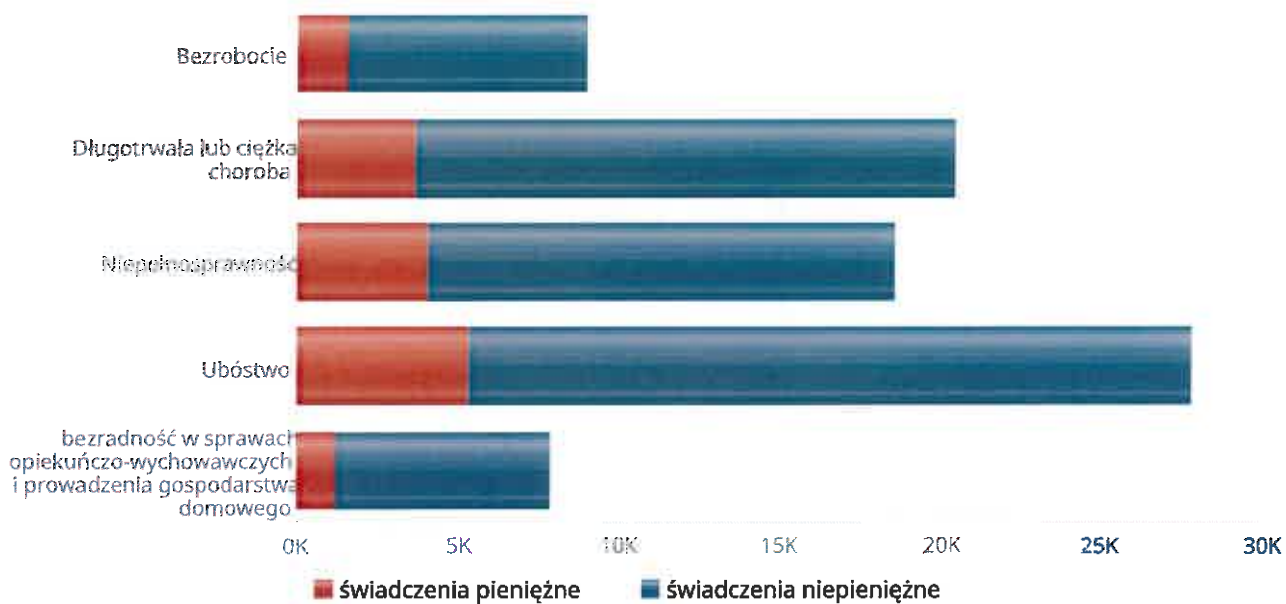
Powody udzielenia pomocy i wsparcia

Główne powody przyznania świadczeń w roku

Powód przyznania	Ogółem	Liczba świadczeń	
		świadczenia niepieniężne	świadczenia pieniężne
Ubóstwo	27 728	22 431	5 297
Długotrwała lub ciężka choroba	20 336	16 708	3 628
Niepełnosprawność	18 490	14 467	4 023
Bezrobocie	8 903	7 329	1 574
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	7 829	6 626	1 203

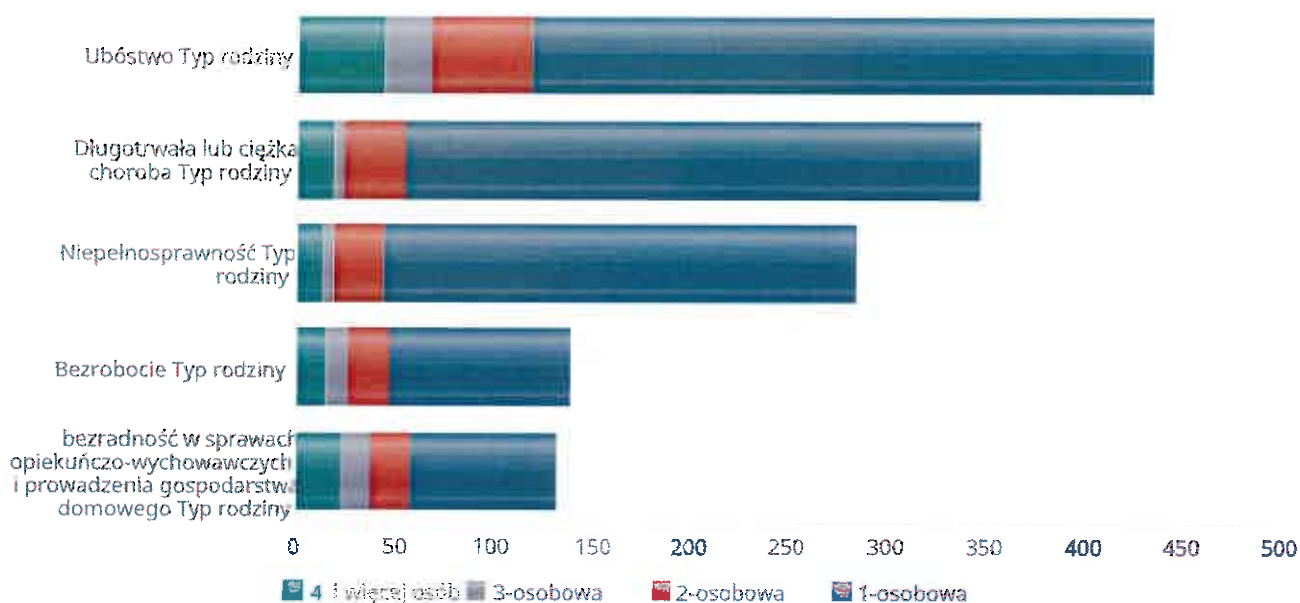
Liczba świadczeń

Główne powody przyznawania pomocy dla rodzin jednoosobowych i wieloosobowych

Powód przyznania	Ogółem	Typ rodziny			
		1-osobowa	2-osobowa	3-osobowa	4 i więcej osób
Ubóstwo	433	315	51	23	44
Długotrwała lub ciężka choroba	345	291	31	5	18
Niepełnosprawność	283	239	26	5	13
Bezrobocie	138	91	22	10	15
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	131	74	20	15	22

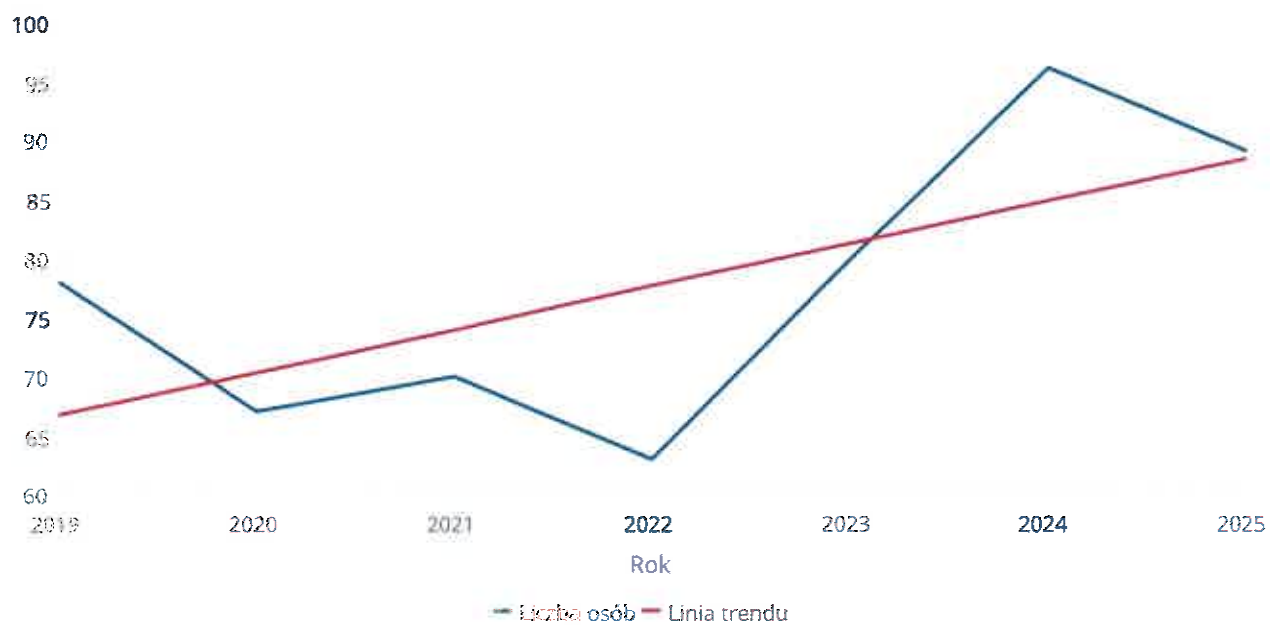
Liczba rodzin pobierających świadczenia wg powodów

Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych

Rok	Liczba osób
2019	78
2020	67
2021	70
2022	63
2023	80
2024	96
2025	89

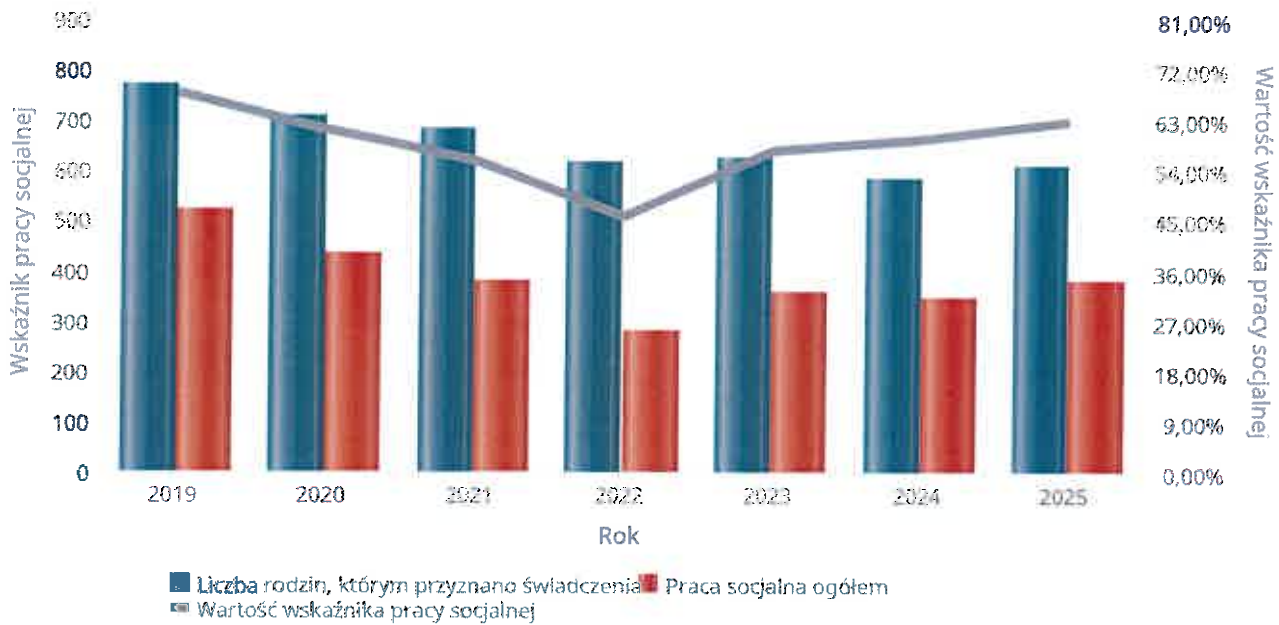
Liczba osób

Wskaźnik pracy socjalnej - wskaźnik obliczany jako stosunek liczby rodzin objętych pracą socjalną do rodzin osób, którym przyznano świadczenie pomnożony przez 100%

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Wskaźnik pracy socjalnej	67,83%	61,27%	55,93%	45,79%	57,60%	59,76%	62,64%
Liczba rodzin, którym przyznano świadczenia	771	710	683	618	625	584	613
Praca socjalna ogółem	523	435	382	283	360	349	384

Wskaźnik pracy socjalnej

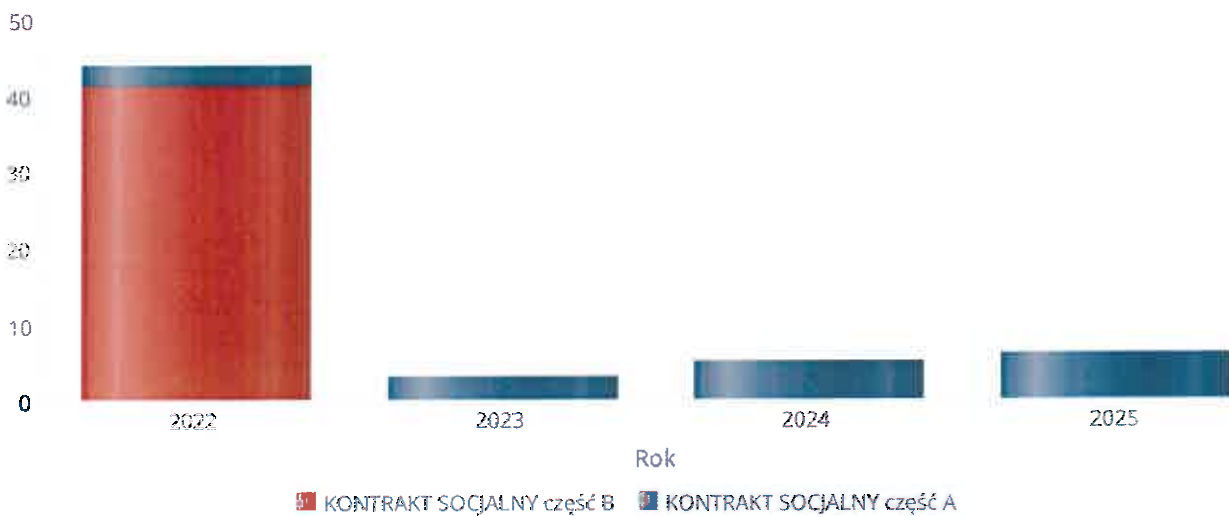

Kontrakt socjalny

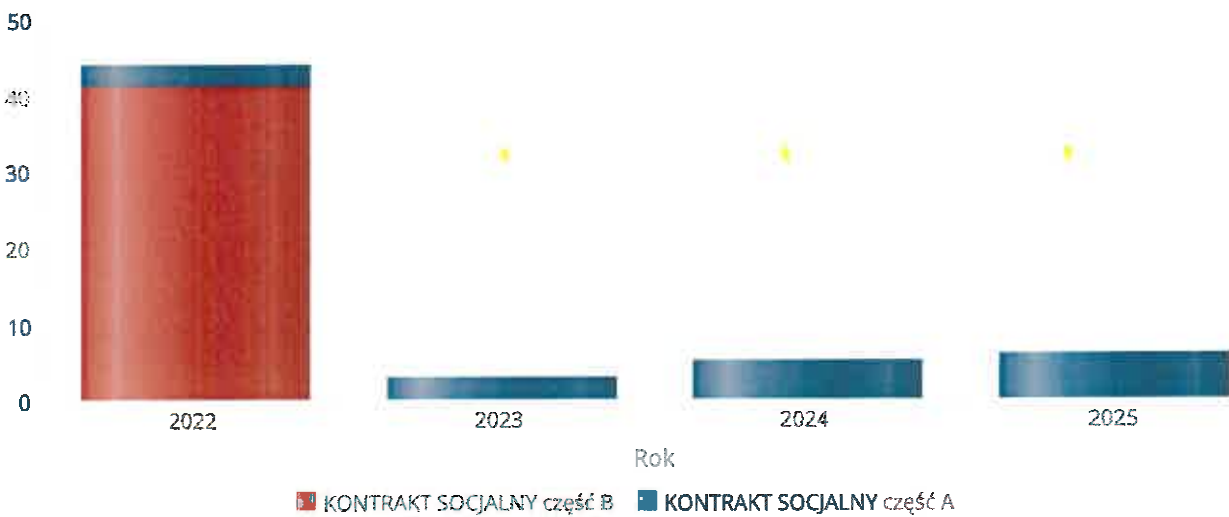
Wskaźnik obliczany jako udział osób objętych kontraktem socjalnym typu A i typu B w ogólnej liczbie osób nim objętych

Rok	Praca socjalna	Liczba kontraktów/projektów	Liczba osób objętych kontraktami/projektami socjalnymi
2022	KONTRAKT SOCJALNY część A	3	3
	KONTRAKT SOCJALNY część B	41	41
2023	KONTRAKT SOCJALNY część A	3	3
	KONTRAKT SOCJALNY część B	0	0
2024	KONTRAKT SOCJALNY część A	5	5
	KONTRAKT SOCJALNY część B	0	0
2025	KONTRAKT SOCJALNY część A	6	6
	KONTRAKT SOCJALNY część B	0	0

Liczba kontraktów/projektów

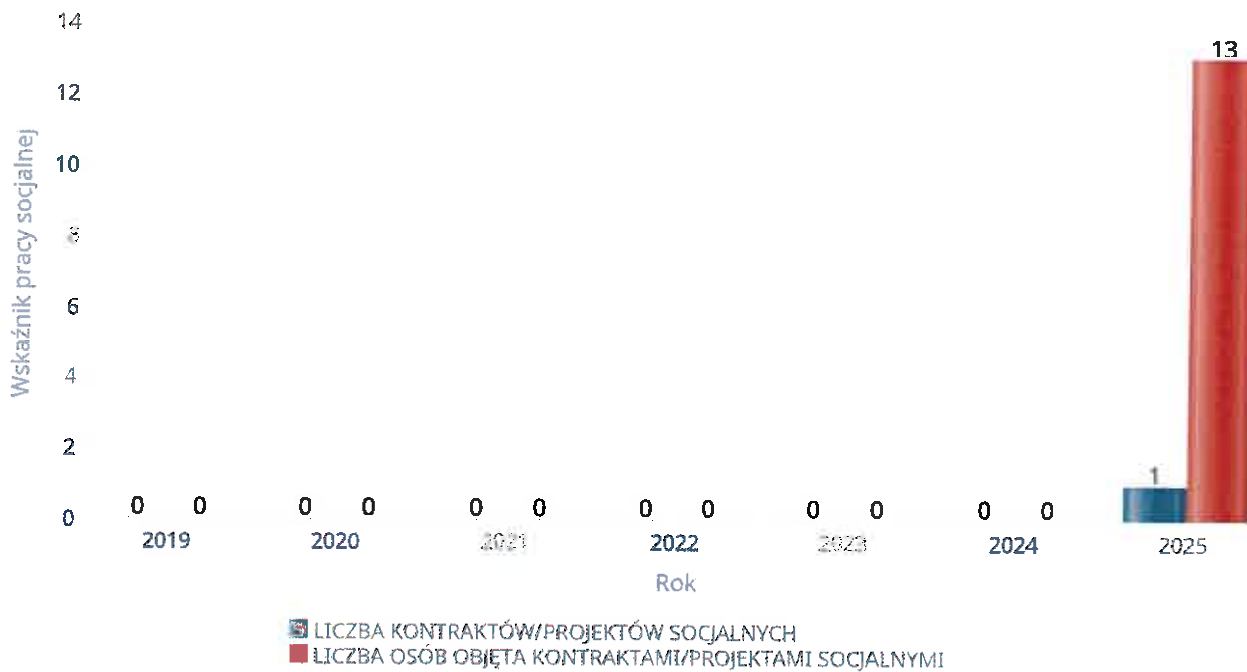

Liczba osób objętych kontraktami/projektami socjalnymi

Liczba projektów socjalnych w odniesieniu do liczby osób nimi objętych

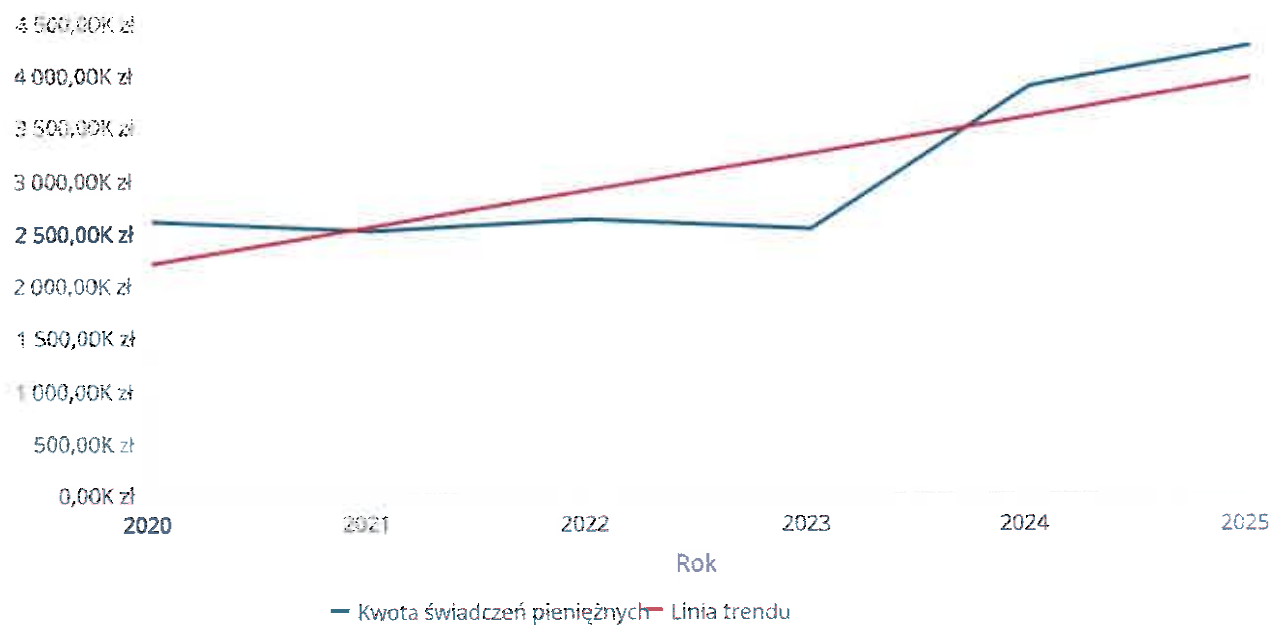
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
LICZBA KONTRAKTÓW/PROJEKTÓW SOCJALNYCH	0	0	0	0	0	0	1
LICZBA OSÓB OBJĘTA KONTRAKTAMI/PROJEKTAMI SOCJALNYMI	0	0	0	0	0	0	13

Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej

Rok	Kwota świadczeń pieniężnych
2020	2 595 174,73 zł
2021	2 504 269,56 zł
2022	2 614 593,51 zł
2023	2 512 619,79 zł
2024	3 880 838,25 zł
2025	4 253 376,95 zł

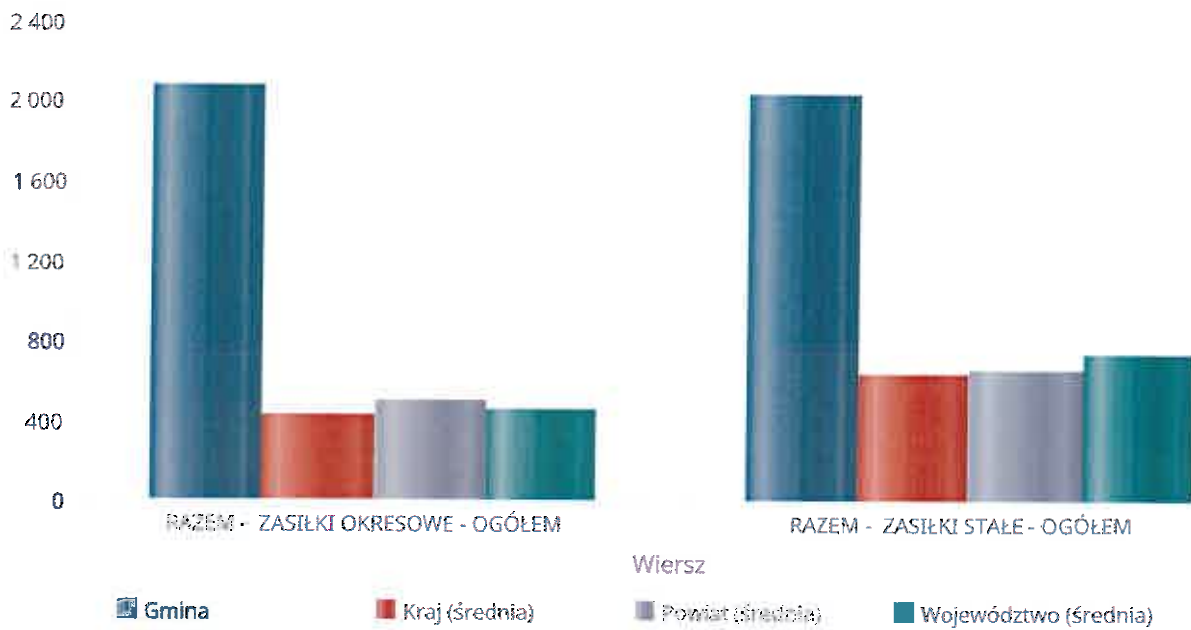
Kwota świadczeń pieniężnych

Podstawowe statystyki dla świadczeń pieniężnych

Poziom	Wiersz	Liczba świadczeń
Gmina	RAZEM - ZASIŁKI OKRESOWE - OGÓŁEM	2 071
	RAZEM - ZASIŁKI STAŁE - OGÓŁEM	2 036
Powiat (średnia)	RAZEM - ZASIŁKI OKRESOWE - OGÓŁEM	510
	RAZEM - ZASIŁKI STAŁE - OGÓŁEM	660
Województwo (średnia)	RAZEM - ZASIŁKI OKRESOWE - OGÓŁEM	464
	RAZEM - ZASIŁKI STAŁE - OGÓŁEM	746
Kraj (średnia)	RAZEM - ZASIŁKI OKRESOWE - OGÓŁEM	429
	RAZEM - ZASIŁKI STAŁE - OGÓŁEM	643

Liczba świadczeń

**DANE O KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY I WSPARCIA
w całym okresie sprawozdawczym**

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2024	Rok oceny 2025	Prognoza 2026
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM UDZIELONO POMOCY I WSPARCIA				
Liczba osób	1	1 036	1 001	1 001
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM PRZYZNANO ŚWIADCZENIE				
Liczba osób	2	737	778	778
W tym: osoby długotrwale korzystające	3	447	488	488
Wiek 0-17	4	144	147	147
Wiek produkcyjny *	5	459	480	480
Wiek poprodukcyjny **	6	135	152	152
Liczba rodzin	7	584	613	613
Liczba osób w rodzinach	8	952	959	959
w tym: KOBIETY (z wierszy 2-6)				
Ogółem	9	345	353	353
W tym: osoby długotrwale korzystające	10	199	216	216
Wiek 0-17	11	71	63	63
Wiek 18-59	12	184	191	191
Wiek 60 lat i więcej	13	90	99	99
OSOBY I RODZINY, Z KTÓRYMI PRZEPROWADZONO WYWIAD ŚRODOWISKOWY				
Liczba osób ogółem	14	655	671	671
Liczba rodzin	15	642	654	654
Liczba osób w rodzinach	16	1 078	1 057	1 057
KONTRAKT SOCJALNY				
Liczba zawartych kontraktów socjalnych - ogółem	17	5	6	6
Liczba osób objętych kontraktem socjalnym - ogółem	18	5	6	6

* wiek produkcyjny: kobiety w wieku 18-59 lat, mężczyźni 18-64 lat

** wiek poprodukcyjny: kobiety w wieku 60 i więcej, mężczyźni 65 i więcej

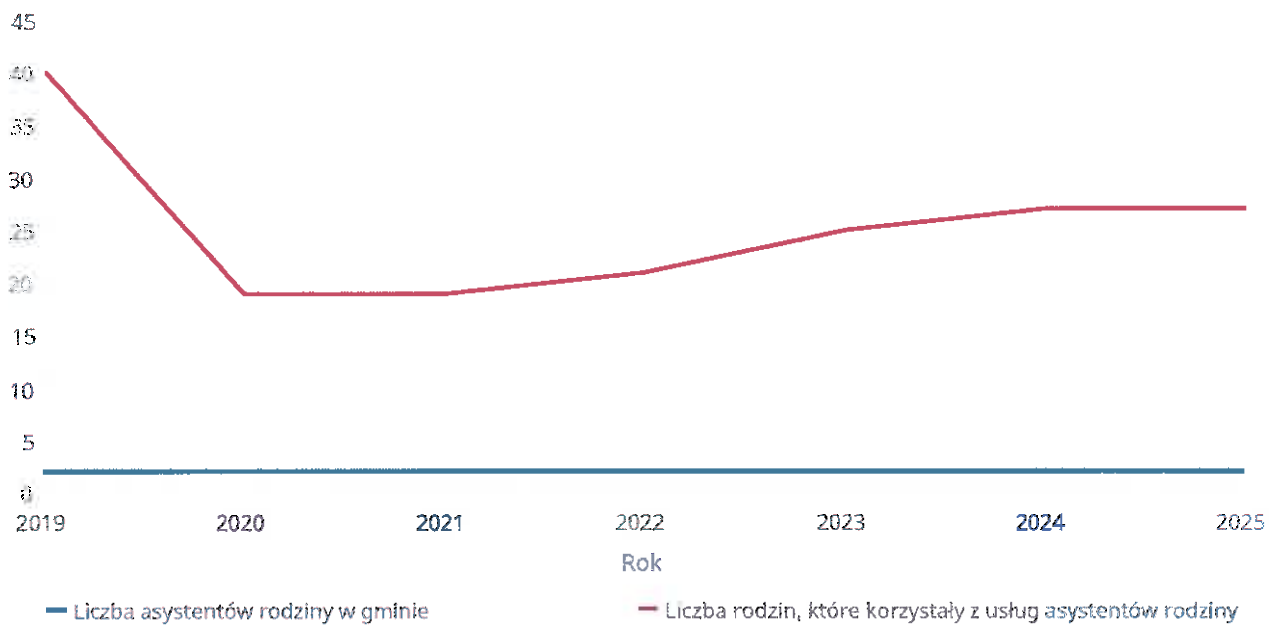
3.1. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia GMINA - ZADANIA OPS, CUS oraz MOPS, MOPR

Pomoc i wsparcie w Gminie Szprotawa z pomocy społecznej w 2025 roku w postaci świadczeń pieniężnych uzyskały 513 osób, zaś w postaci świadczeń niepieniężnych 361 osób. Odpłatność gminy za pobyt w Domu Pomocy Społecznej dotyczyła 23 osób. W celu realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w 2025r. w Centrum Usług Społecznych w Szprotawie zatrudnionych było na umowę zlecenie 2 asystentów rodziny. Wsparciem asystenta objętych zostało 27 rodzin. Poniżej prezentujemy w formie graficznej i tabelarycznej szczegółowe dane dotyczące: świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej w podziale na zasiłki stałe, okresowe oraz celowe, liczby asystentów rodziny i liczby rodzin objętych pracą asystenta rodziny.

Liczba asystentów rodziny oraz liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba asystentów rodziny w gminie	2	2	2	2	2	2	2
Liczba rodzin, które korzystały z usług asystentów rodziny	40	19	19	21	25	27	27

Liczba asystentów rodziny oraz liczba rodzin

**Dane o osobach korzystających z pomocy i wsparcia
GMINA - ZADANIA OPS, CUS ORAZ MOPS, MOPR
wypełniają wyłącznie gminy i miasta na prawach powiatu
w całym okresie sprawozdawczym**

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2024	Rok oceny 2025	Prognoza 2026
ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE Z POMOCY SPOŁECZNEJ				
ZASIŁEK STAŁY				
Liczba osób	1	206	198	198
Kwota świadczeń w złotych	2	1 818 988	2 310 093	2 310 093
W tym: (wiersze 3-6)				
Zasiłek stały dla osób samotnie gospodarujących				
Liczba osób	3	188	180	180
Kwota świadczeń w złotych	4	1 722 994	2 165 285	2 165 285
Zasiłek stały dla osoby w rodzinie				
Liczba osób	5	18	18	18
Kwota świadczeń w złotych	6	95 994	144 808	144 808
ZASIŁEK OKRESOWY				
Liczba osób	7	259	284	284
Kwota świadczeń w złotych	8	764 344	1 227 225	1 227 225
W tym: (wiersze 9-16)				
Zasiłek okresowy z tytułu bezrobocia				
Liczba osób	9	107	119	119
Kwota świadczeń w złotych	10	279 253	466 303	466 303
Zasiłek okresowy z tytułu długotrwalej choroby				
Liczba osób	11	42	50	50
Kwota świadczeń w złotych	12	85 608	133 447	133 447
Zasiłek okresowy z tytułu niepełnosprawności				
Liczba osób	13	35	32	32
Kwota świadczeń w złotych	14	74 176	106 119	106 119
Zasiłek okresowy z tytułu możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego				
Liczba osób	15	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	16	0	0	0
Zasiłek okresowy kontynuowany niezależnie od dochodu na podstawie art. 38 ust. 4a i 4b				
Liczba osób	17	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	18	0	0	0
ZASIŁEK CELOWY				
Liczba osób	19	374	416	416
Kwota świadczeń w złotych	20	469 422	698 107	698 107
W tym: (wiersze 21 - 22)				
ZASIŁEK CELOWY PRZYZNANY W RAMACH PROGRAMU WIELOLETNIEGO "POSIŁEK W SZKOLE I W DOMU"				
Liczba osób	21	307	357	357
Kwota świadczeń w złotych	22	387 300	613 800	613 800
ZASIŁEK CELOWY PRZYZNANY NIEZALEŻNIE OD DOCHODU na podstawie art. 39a ust. 1 i 2				

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2024	Rok oceny 2025	Prognoza 2026
Liczba osób	23	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	24	0	0	0
ŚWIADCZENIA NIEPIENIĘŻNE Z POMOCY SPOŁECZNEJ				
POSILEK OGÓLEM				
Liczba osób	25	272	272	272
Kwota świadczeń w złotych	26	572 426	626 191	626 191
W tym: (z wierszy 25 - 26)				
DLA DZIECI (z wyłączeniem posiłków przyznanych doraźnie dzieciom i młodzieży)				
Liczba osób	27	150	150	150
Kwota świadczeń w złotych	28	153 137	171 080	171 080
W tym (z wierszy 25-26):				
POSILEK świadczenie przyznane w ramach programu wieloletniego "POSILEK W SZKOLE I W DOMU"				
Liczba osób	29	272	272	272
Kwota świadczeń w złotych	30	572 426	626 191	626 191
W tym (z wierszy 29-30):				
DLA DZIECI				
Liczba osób	31	150	150	150
Kwota świadczeń w złotych	32	153 137	171 080	171 080
SCHRONIENIE - OGÓLEM				
Liczba osób	33	9	10	10
Kwota świadczeń w złotych	34	118 322	106 725	106 725
UBRANIE				
Liczba osób	35	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	36	0	0	0
SPRAWIENIE POGRZEBU				
Liczba osób	37	0	2	2
Kwota świadczeń w złotych	38	0	10 656	10 656
ODPŁATNOŚĆ GMINY ZA POBYT W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ				
Liczba osób	39	19	23	23
Kwota świadczeń w złotych	40	1 235 251	1 485 453	1 485 453
WSPIERANIE RODZINY I PIECZA ZASTĘPCZA				
Liczba rodzin objęta pracą asystenta rodziny	41	27	27	27
Liczba rodzin wspierających	42	0	0	0
Liczba asystentów rodziny	43	2	2	2
Odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej w złotych	44	684 921	1 182 523	1 182 523

4. Inne rodzaje pomocy i świadczeń

W 2025 roku realizowano również stypendia szkolne: liczba wydanych decyzji przyznających: 94 szt. Na łączną kwotę 77 775,82 zł. Stypendium szkolne może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie, w szczególności

gdy w rodzinie tej występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe. Wysokość stypendium wypłacanego uczniowi wynosi od 150,00 zł do 250,00 zł miesięcznie i może być wypłacone od jednego do dziesięciu miesięcy w danym roku szkolnym. Dochód uprawniający do ubiegania się o stypendium szkolne wynosi: 823 zł netto na osobę w rodzinie (od 1 stycznia 2025 r.).

W ramach świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz świadczeń wychowawczych Centrum Usług Społecznych realizowało zadania zlecone finansowane z budżetu państwa. Przy ustalaniu uprawnień do świadczeń, uzależnionych od kryterium dochodowego, brane są pod uwagę dochody osiągnięte w roku poprzedzającym okres zasiłkowy. W przypadkach określonych w ustawie dochód ten pomniejsza się o dochód utracony lub powiększa o dochód uzyskany.

W ramach świadczeń rodzinnych realizowano następujące formy pomocy:

- 1) zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
- 2) świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne oraz specjalny zasiłek opiekuńczy,
- 3) jednorazowa zapomoga z tytułu się dziecka (tzw. becikowe),
- 4) świadczenie rodzicielskie – przysługujące osobom, które urodziły dziecko, a które nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia macierzyńskiego. Uprawnieni do pobierania ww świadczenia są więc bezrobotni, studenci, a także wykonujący pracę na podstawie umów cywilnoprawnych. Także osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą, jeśli nie pobierają zasiłku macierzyńskiego. Wsparcie finansowe w postaci świadczenia rodzicielskiego przysługuje w wysokości 1000,00 zł miesięcznie. Świadczenia rodzicielskie przysługują niezależnie od osiąganego dochodu,
- 5) świadczenie zgodnie z ustawą z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin - Za życiem.

W zakresie świadczeń rodzinnych i 500+ wypłacono łącznie 26822 świadczeń, w tym 3090 świadczeń w zakresie zasiłków rodzinnych, 8577 zasiłek pielęgnacyjny, 3262 świadczenie pielęgnacyjne, 17 specjalny zasiłek opiekuńczy, 29 jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka, 275 świadczenie rodzicielskie oraz 1508 świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Karta Dużej Rodziny. Każda rodzina, która posiada przynajmniej troje dzieci, może stać się beneficjentem systemu zniżek i dodatkowych uprawnień. Umożliwia to Karta Dużej Rodziny, która funkcjonuje zarówno w instytucjach publicznych, jak i w prywatnych firmach. Przysługuje ona niezależnie od dochodu rodzinom z przynajmniej trójką dzieci. Karta jest wydawana bezpłatnie, jest także dostępna w wersji elektronicznej. W roku 2025 wydano Kartę Dużej Rodziny 248 osobom.

Prace społecznie użyteczne. Po podpisaniu porozumienia nr UmPSU/25/0001 z dnia 27.01.2025 r. z Dyrektorem Powiatowego Urzędu Pracy w Żaganiu działającym z upoważnienia Starosty- Centrum podjęło realizację zadania aktywizującego w formie prac społeczno – użytecznych, na łączną kwotę 64.122 zł. Dzięki PSU zaktywizowano 32 podopiecznych Centrum jak również poprawiono estetykę i wygląd miasta i gminy w wielu obszarach.

Pomoc obywatelom Ukrainy - Kolejnym zadaniem w 2025r. była realizacja ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa pozwoliła na kontynuację pomocy w zakresie zasiłku na zapewnienie wyżywienia dzieci w szkole i w przedszkolu. W roku 2025 wydatkowano na ten cel łącznie 10 765,00 zł. Środki finansowe pozyskano z Funduszu Pomocy.

Jadłodzielnia. W Centrum Usług Społecznych w Szprotawie funkcjonuje jadłodzielnia, Jest to miejsce bezpłatnego dzielenia się żywnością, a jej celem głównym jest zapobieganie marnowaniu żywności. Jadłodzielnia przyjmuje wszelkiego rodzaju produkty żywnościowe, które są świeże i nie przekroczyły terminu ważności do spożycia. Mogą to być warzywa, owoce, produkty zapakowane fabrycznie (np. konserwy, słoiki, sery, jogurty) oraz wyroby i przetwory własne domowe (np. zupy w słoikach, sałatki, marynaty). Żywność zostawiona w Jadłodzielni musi być zdatna do spożycia i

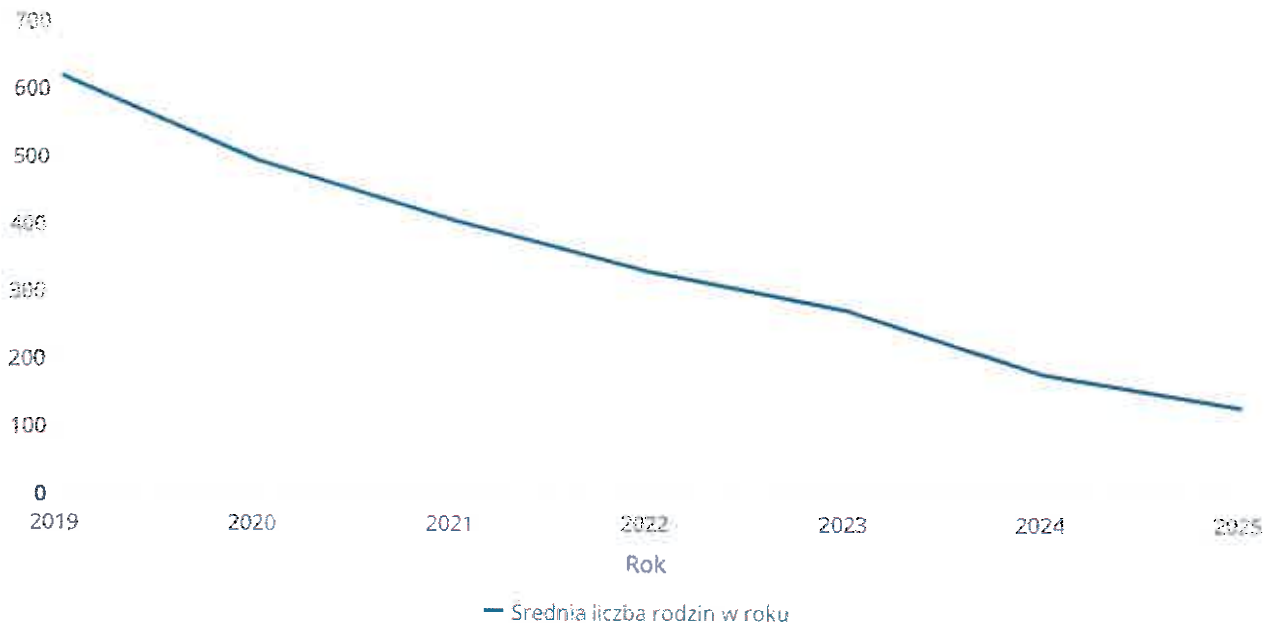
szczelnie zamknięta. Domowe wyroby powinny być szczelnie zapakowane z naklejonym opisem potrawy i datą przygotowywania. Z Jadłodzielni skorzystało około 100 osób.

Poniżej prezentujemy w formie graficznej i tabelarycznej szczegółowe dane dotyczące: liczby rodzin i kwoty świadczeń w zakresie zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka, liczby i kwot świadczeń pielęgnacyjnych, zasiłku pielęgnacyjnego, zasiłku pielęgnacyjnego dla niepełnosprawnego dziecka, dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 lat o różnych stopniach niepełnosprawności, zasiłku pielęgnacyjnego dla osób, które ukończyły 75 lat, specjalnego zasiłku opiekuńczego, zasiłku dla opiekuna, świadczeń alimentacyjnych.

Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka

	Liczba rodzin						
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami	616	490	402	329	270	178	128

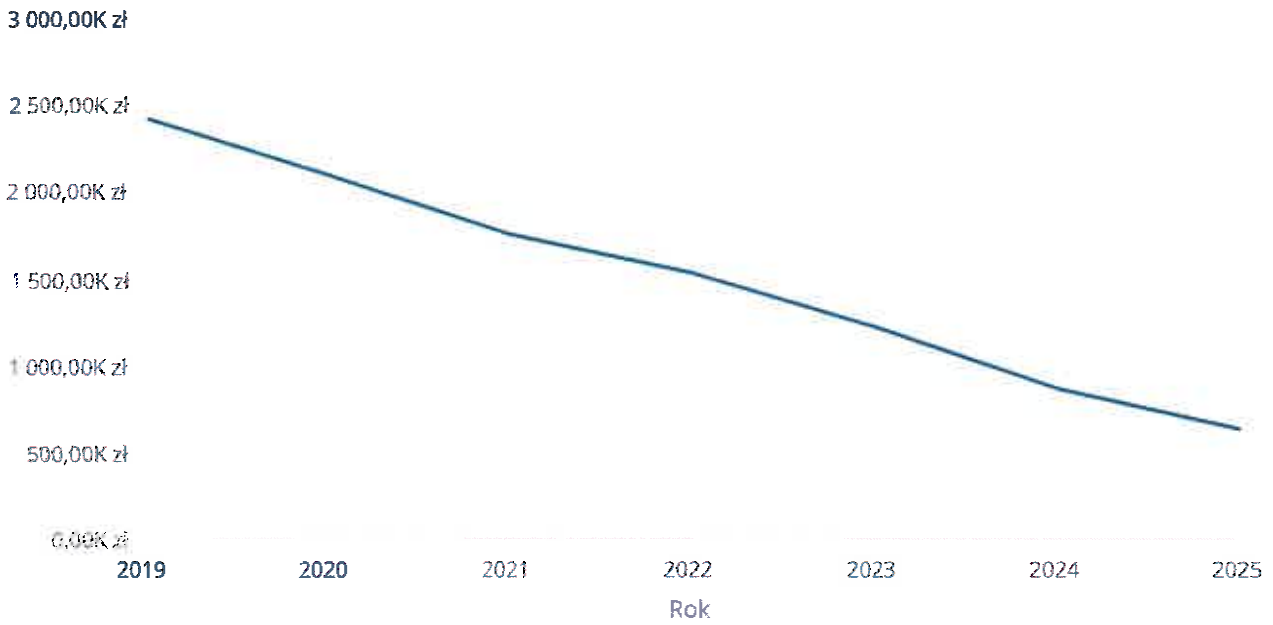
Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami

Kwota zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami ogółem wypłaconych w ciągu roku

Rok	Kwota
2019	2 412 978,11 zł
2020	2 088 073,24 zł
2021	1 753 738,07 zł
2022	1 532 524,62 zł
2023	1 213 718,04 zł
2024	863 783,12 zł
2025	635 878,07 zł

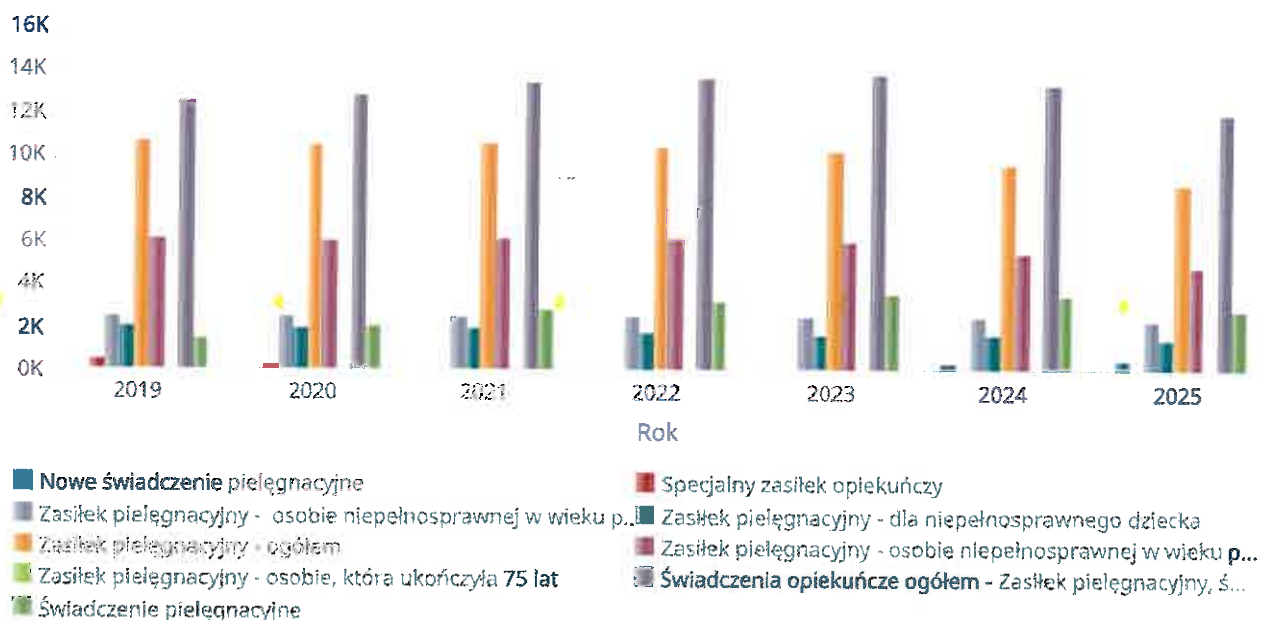
Kwota zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka

Liczba świadczeń: świadczenie pielęgnacyjne, zasiłek pielęgnacyjny, zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka, dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 lat o różnych stopniach niepełnosprawności, zasiłek pielęgnacyjny dla osób, które ukończyły 75 lat, specjalny zasiłek opiekuńczy

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Nowe świadczenie pielęgnacyjne						257	437
Specjalny zasiłek opiekuńczy	467	248	54	36	31	36	17
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia	2 427	2 402	2 433	2 438	2 421	2 398	2 284
Zasiłek pielęgnacyjny - dla niepełnosprawnego dziecka	1 956	1 902	1 871	1 744	1 669	1 649	1 420
Zasiłek pielęgnacyjny - ogółem	10 490	10 349	10 443	10 259	10 045	9 495	8 544
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności	6 091	6 033	6 114	6 044	5 915	5 402	4 784
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie, która ukończyła 75 lat	16	12	25	33	40	46	56
Świadczenia opiekuńcze ogółem - Zasiłek pielęgnacyjny, świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy	12 369	12 629	13 255	13 432	13 616	13 168	11 823
Świadczenie pielęgnacyjne	1 412	2 032	2 758	3 137	3 540	3 380	2 825

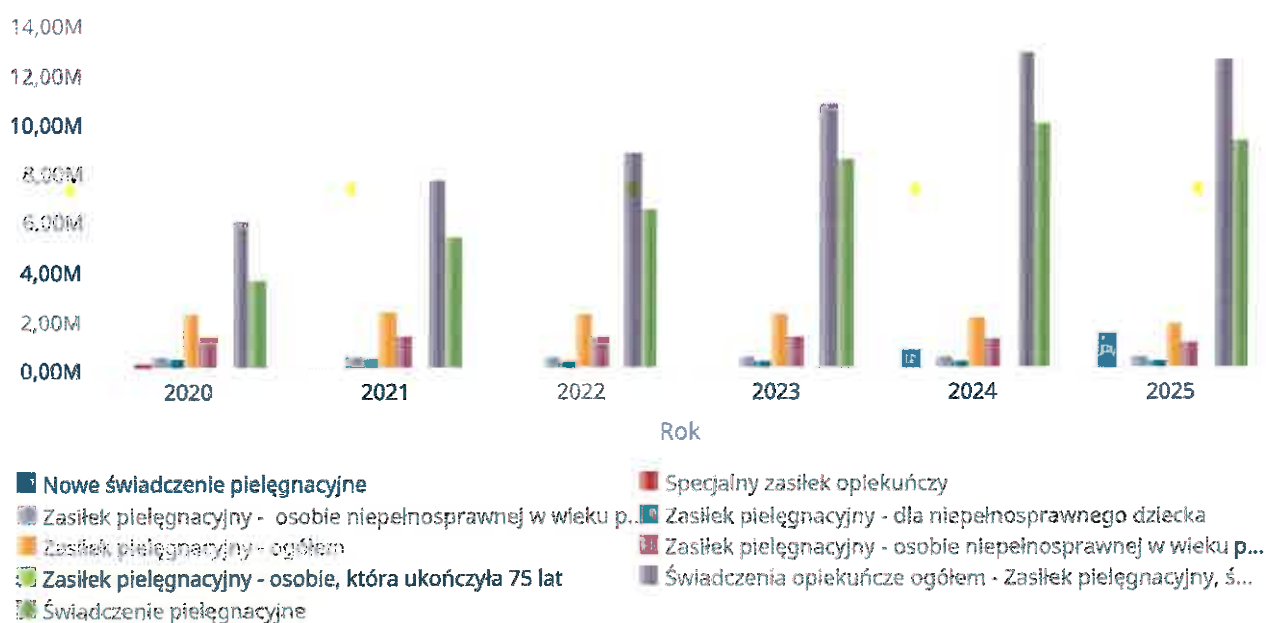
Liczba świadczeń

Kwota świadczeń: świadczenie pielęgnacyjne, zasiłek pielęgnacyjny, zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka, dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 lat o różnych stopniach niepełnosprawności, zasiłek pielęgnacyjny dla osób które ukończyły 75 lat, specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek dla opiekuna

Świadczenia opiekuńcze	Kwota świadczeń					
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Nowe świadczenie pielęgnacyjne					766 760,00	1 426 151,00
Specjalny zasiłek opiekuńczy	152 065,00	33 200,00	22 320,00	19 220,00	22 320,00	10 540,00
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia	518 259,00	525 139,00	526 218,00	522 549,00	517 584,00	492 979,00
Zasiłek pielęgnacyjny - dla niepełnosprawnego dziecka	409 742,00	403 711,00	376 425,00	360 237,00	355 920,00	306 493,00
Zasiłek pielęgnacyjny - ogółem	2 232 408,00	2 253 892,00	2 214 303,00	2 168 114,00	2 049 401,00	1 844 138,00
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności	1 301 817,00	1 319 646,00	1 304 537,00	1 276 694,00	1 165 968,00	1 032 579,00
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie, która ukończyła 75 lat	2 590,00	5 396,00	7 123,00	8 634,00	9 929,00	12 087,00
Świadczenia opiekuńcze ogółem - Zasiłek pielęgnacyjny, świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy	5 971 182,00	7 629 784,00	8 758 355,00	10 704 428,00	12 764 639,00	12 482 560,00
Świadczenie pielęgnacyjne	3 586 709,00	5 342 692,00	6 521 732,00	8 517 094,00	9 926 158,00	9 201 731,00

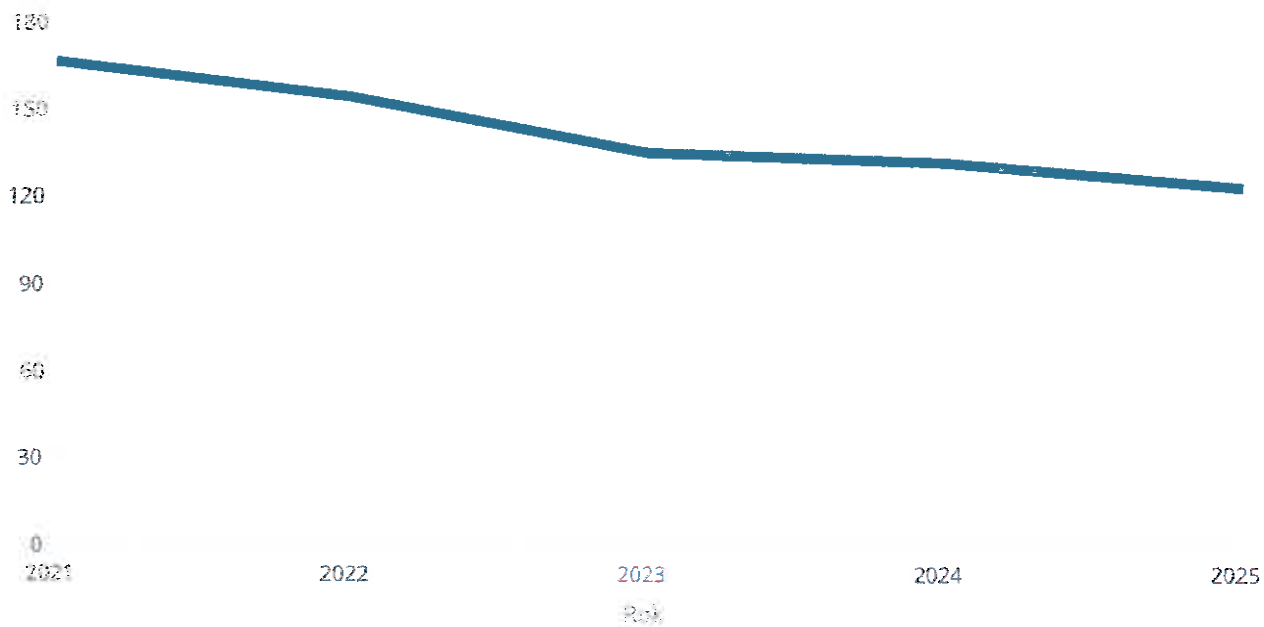
Kwota świadczeń

Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego w poszczególnych latach

	Liczba osób				
	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego	166	154	135	132	123

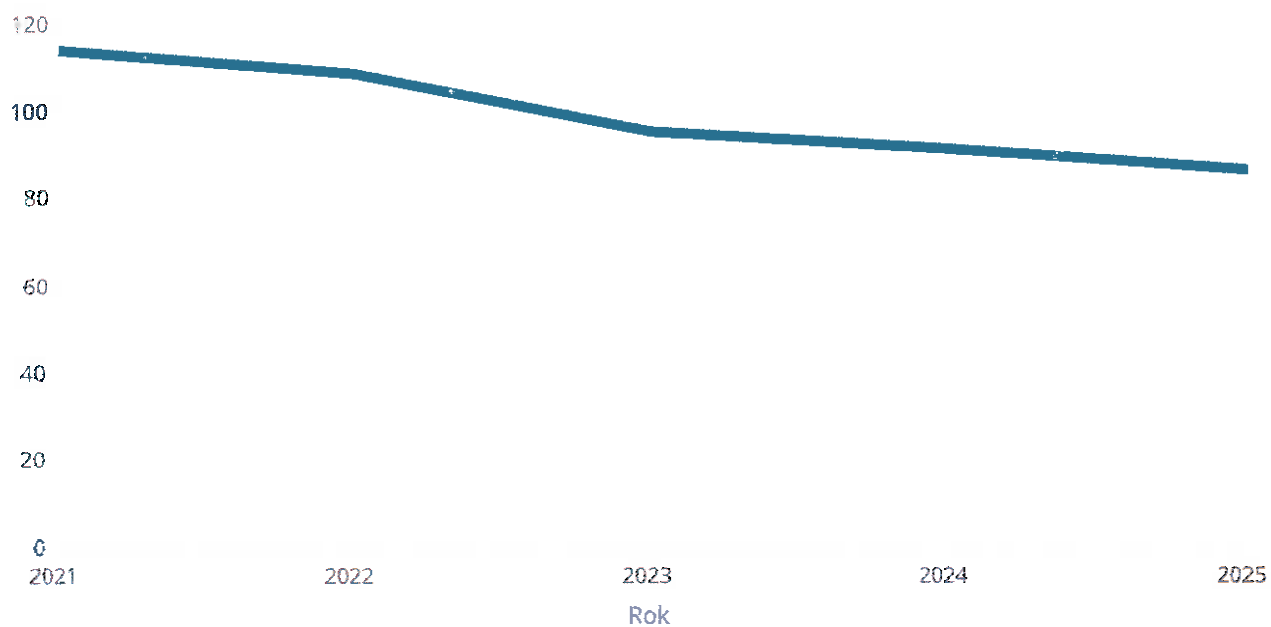
Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego

Liczba rodzin korzystających ze świadczenia alimentacyjnego w poszczególnych latach

	Liczba rodzin				
	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba rodzin korzystających ze świadczenia alimentacyjnego	113	108	95	91	86

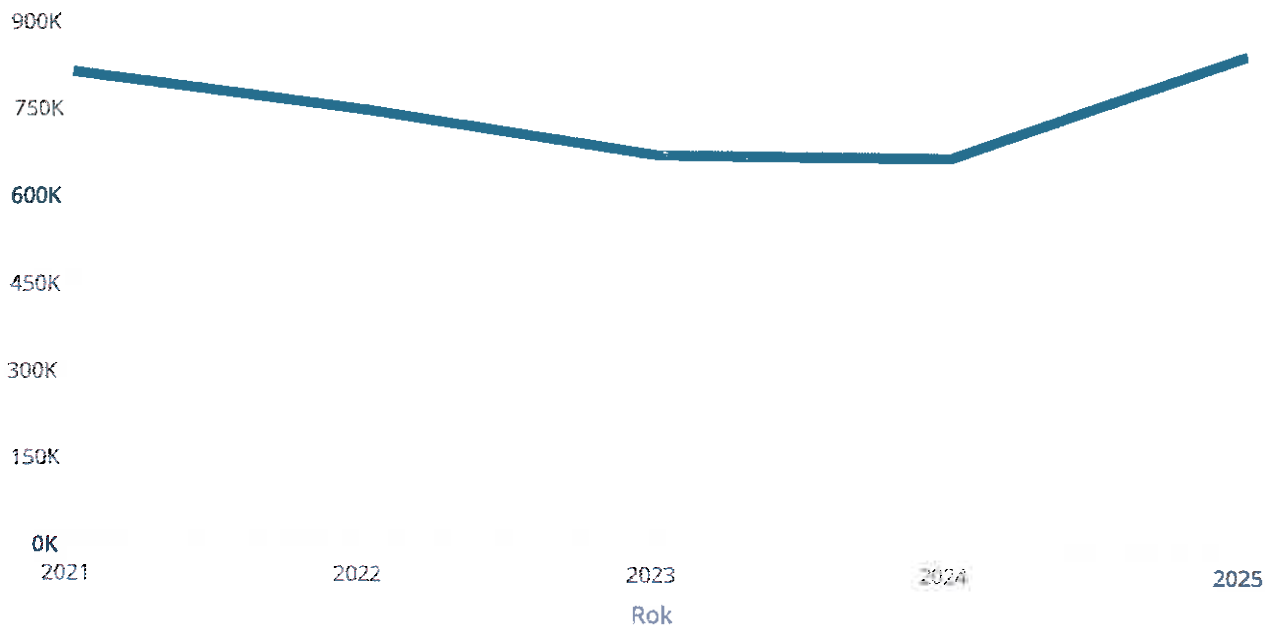
Liczba rodzin korzystających ze świadczenia alimentacyjnego

Kwota świadczeń z funduszu alimentacyjnego w poszczególnych latach [w zł]

	Kwota				
	2021	2022	2023	2024	2025
Ogólna kwota świadczeń z funduszu alimentacyjnego	811 728	747 623	669 888	668 107	843 360

Kwota świadczeń z funduszu alimentacyjnego

INNE RODZAJE POMOCY I ŚWIADCZEŃ

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2024	Rok oceny 2025	Prognoza 2026
DODATKI MIESZKANIOWE				
Liczba gospodarstw domowych	1	370	339	360
Kwota świadczeń w złotych	2	576 892	550 582	600 000
DODATKI ENERGETYCZNE				
Liczba gospodarstw domowych	3	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	4	0	0	0

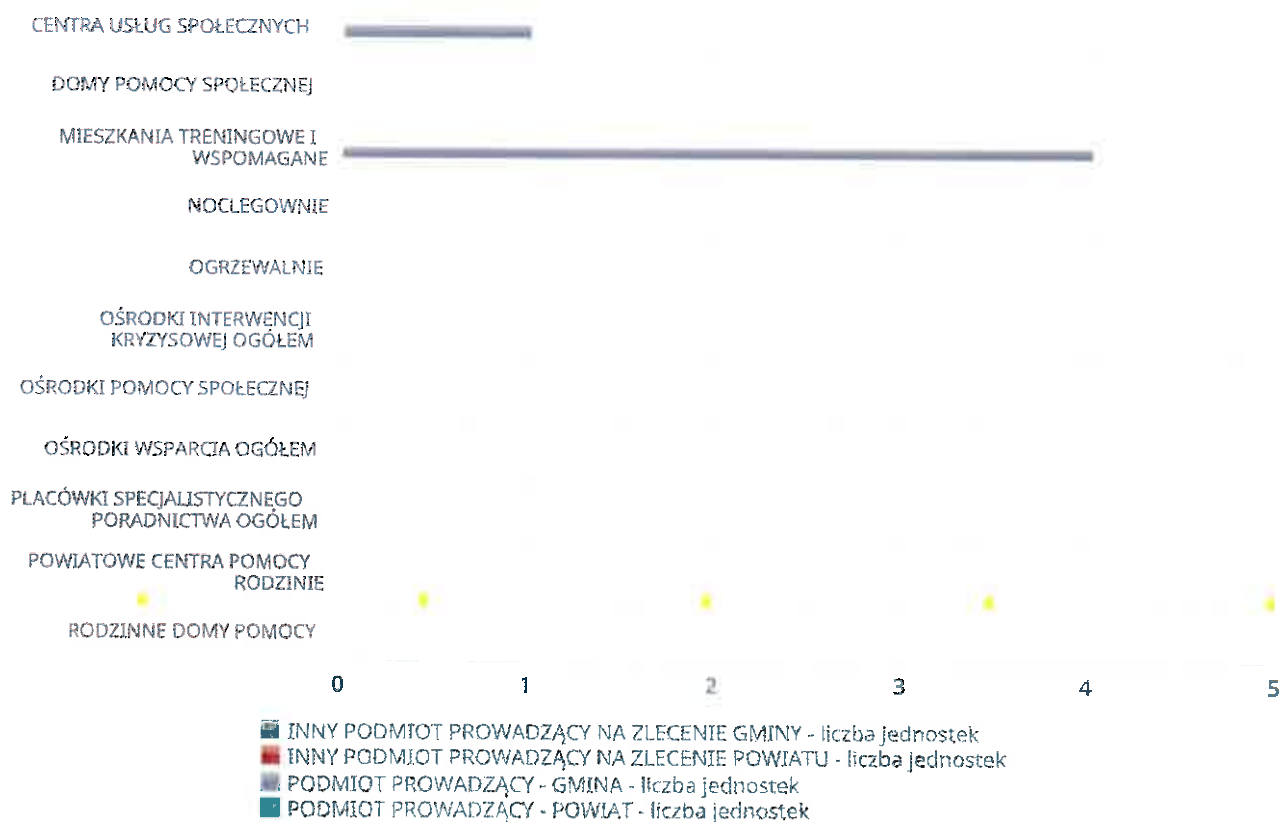
5. Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia

Pomoc społeczna to nie tylko wsparcie finansowe osób i rodzin potrzebujących pomocy, ale także pomoc instytucjonalna, świadczona przez placówki pomocy społecznej. Gmina Szprotawa nie prowadzi żadnego domu pomocy społecznej, takiej placówki nie ma również na terenie powiatu żagańskiego. Zadaniem powiatu jest prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym, gmina natomiast może prowadzić domy o zasięgu lokalnym. Brak infrastruktury domów pomocy społecznej na terenie gminy powoduje, że mieszkańcy umieszczani są w domach pomocy społecznej na terenie innych powiatów. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej gmina ponosi koszty pobytu swoich mieszkańców w DPS na zasadzie opłaty częściowej, a w przypadku braku osób zobowiązanych do partycypowania, nawet w całości. Na przestrzeni roku są to dość znaczne kwoty. W związku z narastaniem problemu starzejącego się społeczeństwa i migracją lub zupełnym brakiem osób zobowiązanych do opieki i alimentacji sukcesywnie z roku na rok przybywa osób wymagających umieszczenia w placówkach zapewniających całodobową opiekę i pielęgnację. Na terenie gminy, w miejscowości Wiechlice, funkcjonowały w 2025 roku cztery mieszkania wspomagane, które podlegają pod CUS, wyposażone w podstawowy sprzęt gospodarstwa domowego i meble. Mieszkania przeznaczone są dla osób, które ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebowały wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, lecz nie wymagały usług w zakresie świadczonym przez jednostkę całodobowej opieki. Skierowanie do mieszkania następuje na wniosek osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela prawnego. Pobyt w mieszkaniu jest odpłatny – uzależniony od dochodu. Wsparcie świadczone w mieszkaniu wspomagany nie stanowi zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych tych osób. Osoby, którym przyznano pobyt w mieszkaniu przebywają tam czasowo. Mieszkańcy ściśle współpracują z pracownikami socjalnymi tutaj. Centrum w celu przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej, której nie są w stanie pokonać sami. Duży nacisk przywiązuje się do prawidłowego funkcjonowania wspieranych osób w środowisku i o ile to możliwe powrót na rynek pracy. Na terenie gminy działa i świadczy usługi Zakład Aktywności Zawodowej. Podstawowym zadaniem Zakładu Aktywności Zawodowej jest rehabilitacja społeczna i zawodowa osób z niepełnosprawnościami posiadającymi znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności. Szprotawski ZAZ świadczy usługi m. in. w zakresie pralni i magla oraz żywienia. Głównym celem placówki jest aktywizacja zawodowa poprzez podnoszenie umiejętności i kwalifikacji niepełnosprawnych pracowników w sferze społecznej i będzie w pełni przygotowana do zatrudnienia na otwartym rynku pracy. Wyjście z domu tych osób oraz możliwość pracy, której wymiernym efektem będzie wsparcie finansowe własnych rodzin, pozwoli też na rehabilitację społeczną. Poniżej prezentujemy w formie graficznej i tabelarycznej szczegółowe dane dotyczące: liczby placówek w podziale na typ i instytucje prowadzącą, liczby miejsc i liczby osób korzystających z placówek.

Liczba jednostek organizacyjnych pomocy i integracji społecznej o zasięgu lokalnym i o zasięgu ponadgminnym w podziale na instytucję prowadzącą

Jednostka	INNY PODM. PROW. NA ZLEC. GMINY - liczba jedn.	INNY PODM. PROW. NA ZLEC. POW. - liczba jedn.	PODM. PROW. - GMINA - liczba jedn.	PODM. PROW. - POW. - liczba jedn.
CENTRA USŁUG SPOŁECZNYCH	X	X	1	X
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ	0	0	0	0
MIESZKANIA TRENINGOWE I WSPOMAGANE	0	0	4	0
NOCLEGOWNIE	0	0	0	0
OGRZEWALNIE	0	0	0	0
OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ OGÓŁEM	X	0	X	0
OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ	X	X	0	X
OŚRODKI WSPARCIA OGÓŁEM	0	0	0	0
PLACÓWKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA OGÓŁEM	X	0	X	0
POWIATOWE CENTRA POMOCY RODZINIE	X	X	X	0
RODZINNE DOMY POMOCY	0	X	X	X

Liczba jednostek organizacyjnych pomocy i integracji społecznej

Liczba miejsc w jednostkach organizacyjnych pomocy i integracji społecznej o zasięgu lokalnym i o zasięgu ponadgminnym

Jednostka	liczba miejsc	liczba osób korzystających
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ	0	0
MIESZKANIA TRENINGOWE I WSPOMAGANE	8	8
NOCLEGOWNIE	0	0
OGRZEWALNIE	0	0
OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ OGÓŁEM	X	0
OŚRODKI WSPARCIA OGÓŁEM	0	0
PLACÓWKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA OGÓŁEM	X	0
RODZINNE DOMY POMOCY	0	0

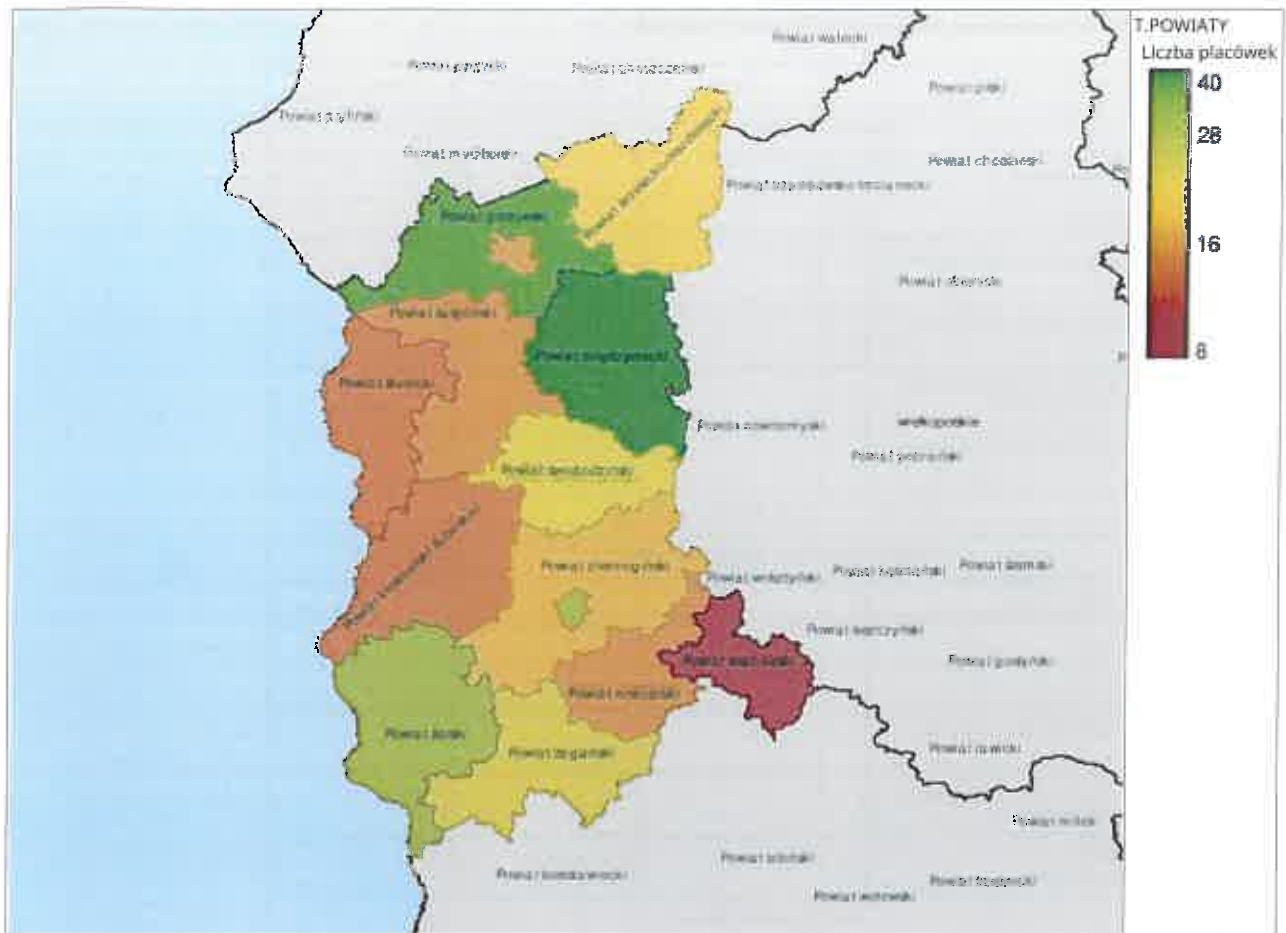
Liczba miejsc w jednostkach organizacyjnych pomocy i integracji społecznej o zasięgu lokalnym i o zasięgu ponadgminnym

Rozmieszczenie jednostek organizacyjnych pomocy i integracji społecznej o zasięgu ponadgminnym

Powiat	Ogółem	CEN. USŁ. SPOŁ.	DOMY POMOCY SPOŁ.	MIESZK. TRENIN. I WSPOM.	NOCLE - GOWNIE	OGRZE - WALNIE	OŚR. POM. SPOŁ.	OŚRODKI WSPARCIA OGÓŁEM	RODZ. DOMY POM.
Powiat gorzowski	26	0	0	2	0	1	7	16	0
Powiat krośnieński (lubuskie)	11	0	0	1	1	0	7	2	0
Powiat m. Gorzów Wielkopolski	14	0	0	3	1	1	1	8	0
Powiat m. Zielona Góra	25	0	0	12	1	1	1	10	0
Powiat międzyrzecki	30	2	0	15	1	0	4	8	0
Powiat nowosolski	14	0	0	0	1	0	8	5	0
Powiat strzelecko-drezdenecki	20	0	0	0	0	0	5	15	0
Powiat sulęciński	13	0	0	0	1	0	5	7	0
Powiat słubicki	12	0	0	0	0	0	5	7	0
Powiat wschowski	5	0	0	0	0	0	3	2	0
Powiat zielonogórski	17	0	0	0	0	0	9	8	0
Powiat świebodziński	21	3	0	10	1	0	3	4	0
Powiat żagański	22	1	0	6	0	2	8	4	1
Powiat żarski	24	1	0	6	1	1	9	6	0

Powiat	Ogółem	DOMY POMOCY SPOŁ.	MIESZK. TRENIN. I WSPOM.	NOCLE - GOWNIE	OGRZE - WALNIE	OŚR. INTER - WENCJI KRYZYS. OG.	OŚRODKI WSPARCIA OGÓŁEM	PLAC. SPEC. PORAD.	POWIAT. CENTRA POM. RODZ.
Powiat gorzowski	11	2	7	0	0	0	0	1	1
Powiat krośnieński (lubuskie)	5	1	0	0	0	1	1	1	1
Powiat m. Gorzów Wielkopolski	5	2	0	0	0	1	0	2	0
Powiat m. Zielona Góra	6	2	0	0	0	1	1	2	0
Powiat międzyrzecki	10	6	0	0	0	1	1	1	1
Powiat nowosolski	4	1	1	0	0	0	0	1	1
Powiat strzelecko-drezdenecki	3	1	0	0	0	0	0	1	1
Powiat sulęciński	5	1	1	0	0	1	0	1	1
Powiat słubicki	4	0	0	0	0	0	2	1	1
Powiat wschowski	3	1	0	0	0	0	0	1	1
Powiat zielonogórski	4	1	0	0	0	0	1	1	1
Powiat świebodziński	5	3	0	0	0	0	0	1	1
Powiat żagański	5	0	2	0	0	0	1	1	1
Powiat żarski	7	2	3	0	0	0	0	1	1

ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY I WSPARCIA

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2024	Rok oceny 2025	Prognoza 2026
OŚRODKI WSPARCIA - OGÓLEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	1	0	0	0
Liczba osób korzystających	2	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	3	0	0	0
Liczba decyzji odmownych (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	4	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	5	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	6	0	0	0
W TYM (z wierszy 1-6, dotyczy wierszy 7-27):				
ŚRODOWISKOWE DOMY SAMOPOMOCY				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	7	0	0	0
Liczba osób korzystających	8	0	0	0
Liczba osób umieszczonych	9	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	10	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	11	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	12	0	0	0
DZIENNE DOMY POMOCY				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	13	0	0	0
Liczba osób korzystających	14	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	15	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	16	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	17	0	0	0
KLUBY SAMOPOMOCY				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	18	0	0	0
Liczba osób korzystających	19	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	20	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	21	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	22	0	0	0
SCHRONISKA DLA OSÓB BEZDOMNYCH I SCHRONISKA DLA OSÓB BEZDOMNYCH Z USŁUGAMI OPIEKUŃCZYMI				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	23	0	0	0
Liczba osób korzystających	24	0	0	0
Liczba osób skierowanych w wyniku eksmisji	25	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	26	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	27	0	0	0
OGRZEWALNIE				

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2024	Rok oceny 2025	Prognoza 2026
Liczba miejsc w placówkach ogółem	28	0	0	0
Liczba osób korzystających	29	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	30	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	31	0	0	0
NOCLEGOWNIE				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	32	0	0	0
Liczba osób korzystających	33	0	0	0
Liczba osób skierowanych w wyniku eksmisji	34	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	35	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	36	0	0	0

ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY I WSPARCIA (c.d.)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2024	Rok oceny 2025	Prognoza 2026
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	1	0	0	0
Liczba miejsc usługi wsparcia krótkoterminowego	2	0	0	0
Liczba osób korzystających	3	0	0	0
Liczba osób korzystających z usługi wsparcia krótkoterminowego	4	0	0	0
Liczba osób umieszczonych	5	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	6	0	0	0
Liczba decyzji odmownych (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	7	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	8	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	9	0	0	0
MIESZKANIA TRENINGOWE I WSPOMAGANE OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	10	8	8	8
Liczba osób korzystających	11	11	8	8
Liczba osób umieszczonych	12	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	13	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	14	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	15	33 259	8 411	8 411
OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ OGÓŁEM (powiatowe)				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	16	0	0	0
Liczba osób korzystających	17	0	0	0
PLACÓWKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA (powiatowe)				
Liczba osób korzystających	18	0	0	0

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2024	Rok oceny 2025	Prognoza 2026
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	19	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	20	0	0	0
PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	21	225	225	225
Liczba osób korzystających	22	32	32	32
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	23	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	24	0	0	0
PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE OGÓLEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	25	X	X	X
Liczba osób korzystających	26	X	X	X
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	27	X	X	X
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	28	X	X	X
W tym: PLACÓWKI TYPU RODZINNEGO				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	29	X	X	X
Liczba osób korzystających	30	X	X	X
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	31	X	X	X
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	32	X	X	X
CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ				
Liczba uczestników zajęć	33	0	0	0
KLUB INTEGRACJI SPOŁECZNEJ				
Liczba uczestników zajęć	34	0	0	0
WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWEJ				
Liczba uczestników zajęć	35	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	36	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	37	0	0	0
ZAKŁAD AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ				
Liczba uczestników zajęć	38	21	21	21

INNE INSTYTUCJE POMOCY I WSPARCIA

Rodzaj Instytucji	Wyszczególnienie		Rok 2024	Rok oceny 2025	Prognoza 2026
Spółdzielnie socjalne dla których JST jest założycielem lub członkiem	Liczba spółdzielni socjalnych	1			
	Liczba osób zatrudnionych w spółdzielniach socjalnych (ogółem wg stanu na 31 grudnia danego roku)	2			
	W tym, z wiersza powyżej, liczba osób, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy o spółdzielniach socjalnych, zatrudnionych w spółdzielniach socjalnych	3			

Rodzaj Instytucji	Wyszczególnienie		Rok 2024	Rok oceny 2025	Prognoza 2026
	(wg stanu na 31 grudnia danego roku)				
Liczba organizacji pozarządowych w obszarze włączenia społecznego działających na terenie JST	4				

6. Kadra jednostki organizacyjnej pomocy społecznej

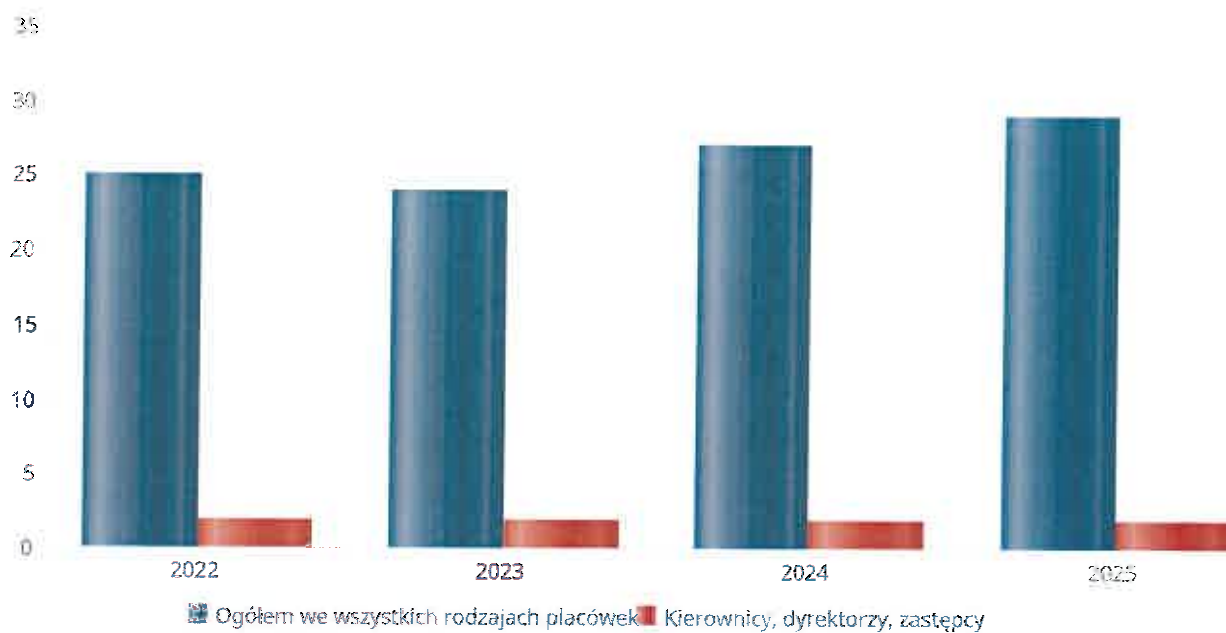
W 2025 roku w Centrum zatrudnionych było 29 osób na 28,75 etatach w tym: 8 pracowników socjalnych, 3 osoby w dziale świadczeń pomocy społecznej, 4 osoby w dziale świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych, 2 koordynatorów indywidualnych planów usług społecznych, 1 organizator usług społecznych, 1 organizator społeczności lokalnej, 5 osób w sekcji finansowej, 3 osoby w dziale administracyjno-gospodarczym (w tym 1 osoba pracownik obsługi), Dyrektor i Zastępca Dyrektora.

Do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej Centrum zatrudniało wymaganą liczbę pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby rodzin w gminie korzystających z pracy socjalnej w stosunku jeden pracownik socjalny na 50 rodzin korzystających z pracy socjalnej. Kadra Centrum jest przygotowana merytorycznie do wykonywania swoich zadań, pracownicy nieustannie podnoszą swoje kwalifikacje na różnego rodzaju kursach i szkoleniach. Warunki socjalne pracy są dobre, wszyscy pracownicy mają odpowiednio wyposażone stanowiska pracy. Centrum Usług Społecznych posiada swoją siedzibę główną w Szprotawie przy ulicy Żagańskiej 6. Poniżej prezentujemy w formie graficznej szczegółowe dane dotyczące liczby pracowników jednostki w tym: kadry kierowniczej i pracowników socjalnych.

Kadra jednostek organizacyjnych pomocy społecznej - osoby zatrudnione

Zatrudnieni	Liczba osób			
	2022	2023	2024	2025
Ogółem we wszystkich rodzajach placówek	25	24	27	29
Kierownicy, dyrektorzy, zastępcy	2	2	2	2

Kadra jednostek organizacyjnych pomocy społecznej - osoby zatrudnione

Czy ośrodek/CUS spełnia ustawowy warunek 1 pracownik socjalny na 2000 osób lub 1 pracownik socjalny na 50 rodzin korzystających z pracy socjalnej i czy zatrudnia co najmniej 3 pracowników socjalnych

Rok	Czy spełniony warunek ustawowy dot. pracowników socjalnych	Liczba mieszkańców wg GUS	Liczba rodzin w gminie korzystająca z pracy socjalnej	Liczba pracowników socjalnych
2021	Tak	20 228	382	11
2022	Tak	19 356	283	11
2023	Tak	19 105	360	10
2024	Tak	18 846	349	10
2025	Tak	18 684	384	8

6.1. Zatrudnienie pomocnicze w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej

W 2025 roku Centrum Usług Społecznych nie szkoliło żadnych stażystów, ani nie korzystało z pracowników w ramach robót publicznych i prac interwencyjnych.

6.2. Zespoły pracy socjalnej i integracji społecznej w jednostce pomocy społecznej

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej w ramach struktury organizacyjnej Centrum Usług Społecznych może zostać wyodrębniony zespół realizujący zadania takiej instytucji w zakresie pracy socjalnej i integracji społecznej. W skład zespołu, o którym mowa w art. 110a wchodzi co najmniej trzech pracowników socjalnych. Do zespołu mogą też należeć specjaliści realizujący zadania w zakresie integracji społecznej. W ramach projektu realizowanego w 2020r. powstały zespoły / stanowiska pracy takie jak: Zespół ds. świadczeń przyznawanych decyzją, Zespół ds. usług, Stanowisko ds. pierwszego kontaktu i Stanowisko ds. pracy socjalnej. Oddzielenie wsparcia finansowego od pracy socjalnej i usług przyczyniło się do skuteczniejszego podejmowania działań profilaktycznych oraz rozwiązywania problemów społecznych i trudnych sytuacji życiowych osób i rodzin na poziomie wczesnej interwencji i łagodzenia skutków z wykorzystaniem nowoczesnych technik, metod i narzędzi, adekwatnych do potrzeb podopiecznych oraz wzmacniania ich aktywności z wykorzystaniem ich zasobów i zasobów środowiska lokalnego. We wrześniu 2023 roku ze względu na problemy kadrowe w dziale pracowników socjalnych podjęto decyzję o likwidacji stanowiska pierwszego kontaktu i stanowiska ds. pracy socjalnej.

7. Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego

W Gminie Szprotawa środki finansowe wydatkowane na zadania z zakresu polityki społecznej wyniosły (zgodnie ze sprawozdaniem Rb-28S) w 2025 roku 32253126,14zł. Poziom wydatków w stosunku do roku poprzedniego zwiększył się o 443756,72zł. W dziale 855 – Rodzina wydatkowano 18204280,62zł, co stanowi ok. 57% ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej. W dziale 852 - Pomoc społeczna wydatkowano 12047116,86zł, co stanowi ok. 37% ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej. W dziale 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej wydatkowano 1919862,84zł, co stanowi 6% ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej. W budżecie przedstawionym w poniższym zestawieniu nie uwzględniono wydatków poniesionych na obsługę Karty Dużej Rodziny (rozdział 85503) - 1552,00zł oraz na ochronę zdrowia (rozdział 85195)- 190,00zł.

WYDATKI W OBSZARACH POLITYKI SPOŁECZNEJ W JEDNOSTKACH SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

- 855 - RODZINA
- 852 - POMOC SPOŁECZNA
- 853 - POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ
- 854 - EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA
- 851 - OCHRONA ZDROWIA

WYDATKI W OBSZARACH POLITYKI SPOŁECZNEJ W OPS / PCPR

- 855 - RODZINA
- 852 - POMOC SPOŁECZNA
- 853 - POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ
- 854 - EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA
- 851 - OCHRONA ZDROWIA

**ŚRODKI FINANSOWE NA WYDATKI W POMOCY SPOŁECZNEJ I INNYCH OBSZARACH POLITYKI SPOŁECZNEJ W BUDŻECIE JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
ZADANIA WŁASNE I ZADANIA ZLECONE - w złotych**

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2024	Rok oceny 2025	Prognoza 2026
OGÓŁEM				
OGÓŁEM (działy)	1	31 306 642	32 251 393	32 251 393
W tym: w budżecie OPS/PCPR	2	31 306 641	32 251 393	32 251 393
851 - OCHRONA ZDROWIA				
85153 - Przeciwdziałanie narkomanii	3	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	4	0	0	0
85154 - Przeciwdziałanie alkoholizmowi	5	0	3 900	3 900
w tym: w budżecie OPS / PCPR	6	0	3 900	3 900
852 - POMOC SPOŁECZNA				
85202 - Domy pomocy społecznej	7	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	8	0	0	0
85203 - Ośrodki wsparcia	9	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	10	0	0	0
85205 - Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej	11	13 857	13 868	13 868
w tym: w budżecie OPS / PCPR	12	13 857	13 868	13 868
85213 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej	13	173 598	219 285	219 285
w tym: w budżecie OPS / PCPR	14	173 598	219 285	219 285
85214 - Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	15	2 195 132	2 890 797	2 890 797
w tym: w budżecie OPS	16	2 195 132	2 890 797	2 890 797
85215 - Dodatki mieszkaniowe	17	0	372 318	372 318
w tym: w budżecie OPS	18	0	372 318	372 318
85216 - Zasiłki stałe	19	1 817 549	2 312 621	2 312 621
w tym: w budżecie OPS	20	1 817 549	2 312 621	2 312 621
85218 - Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie	21	X	X	X
w tym: w budżecie PCPR	22	X	X	X
85219 - Ośrodki Pomocy Społecznej	23	3 115 525	3 725 929	3 725 929
w tym: w budżecie OPS	24	3 115 525	3 725 929	3 725 929
85220 - Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania treningowe i wspomagane oraz ośrodki interwencji kryzysowej	25	33 259	8 411	8 411
w tym: w budżecie OPS / PCPR	26	33 259	8 411	8 411
85228 - Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	27	924 422	1 019 489	1 019 489
w tym: w budżecie OPS / PCPR	28	924 422	1 019 489	1 019 489
85230 - Pomoc w zakresie dożywiania	29	984 545	1 270 258	1 270 258
w tym: w budżecie OPS	30	984 544	1 270 258	1 270 258
85231 - Pomoc dla cudzoziemców	31	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	32	0	0	0
W tym (z wiersza 31): Wydatki na pomoc dla cudzoziemców w celu integracji ze środowiskiem (cudzoziemcy, którzy uzyskali status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą)	33	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	34	0	0	0

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2024	Rok oceny 2025	Prognoza 2026
85232 - Centra Integracji Społecznej	35	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	36	0	0	0
85278 - Usuwania skutków klęsk żywiołowych	37	2 438 298	30 080	30 080
w tym: w budżecie OPS / PCPR	38	2 438 298	30 080	30 080
85295 - Pozostała działalność	39	567 415	184 066	184 066
w tym: w budżecie OPS / PCPR	40	567 415	184 066	184 066
853 - POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ				
85311 - Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	41	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	42	0	0	0
85321 - Zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności	43	0	0	0
w tym: w budżecie dyspozycji OPS / PCPR	44	0	0	0
85324 - Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	45	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	46	0	0	0
85395 - Pozostała działalność w zakresie polityki społecznej	47	257 967	1 919 863	1 919 863
w tym: w budżecie OPS / PCPR	48	257 967	1 919 863	1 919 863
854 - EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA				
85415 - Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	49	100 268	77 776	77 776
w tym: w budżecie OPS / PCPR	50	100 268	77 776	77 776
85416 - Pomoc materialna dla uczniów o charakterze motywacyjnym	51	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	52	0	0	0
855 - RODZINA				
85501 - Świadczenie wychowawcze	53	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	54	0	0	0
85502 - Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	55	16 962 606	16 247 786	16 247 786
w tym: w budżecie OPS / PCPR	56	16 962 606	16 247 786	16 247 786
85504 - Wspieranie rodziny	57	41 125	53 363	53 363
w tym: w budżecie OPS / PCPR	58	41 125	53 363	53 363
85516 - Tworzenie i funkcjonowanie żłobków	59	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	60	0	0	0
85516 - Tworzenie i funkcjonowanie klubów dziecięcych	61	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	62	0	0	0
85516 - Dzienni opiekunowie	63	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	64	0	0	0
85508 - Rodziny zastępcze	65	248 045	314 816	314 816
w tym: w budżecie OPS / PCPR	66	248 045	314 816	314 816
85510 - Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych	67	684 921	867 708	867 708
w tym: w budżecie OPS / PCPR	68	684 921	867 708	867 708
85513 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne,	69	748 112	719 059	719 059

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2024	Rok oceny 2025	Prognoza 2026
zgodnie z przepisami ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów				
w tym: w budżecie OPS / PCPR	70	748 112	719 059	719 059
85514 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby przebywające na urlopie wychowawczym, za osoby zatrudnione jako nianie oraz za osoby sprawujące osobistą opiekę nad dzieckiem	71	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	72	0	0	0
85578 Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	73	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	74	0	0	0

8. Aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej

CUS – 1 kwietnia 2025r. Ośrodek Pomocy Społecznej przekształcił się w Centrum Usług Społecznych (CUS). Utworzenie Centrum Usług Społecznych poprzez przekształcenie Ośrodka Pomocy Społecznej w Szprotawie jest pierwszym celem szczegółowym w obszarze deinstytucjonalizacji usług społecznych wynikających z Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Gminy Szprotawa na lata 2024-2027 (przyjętym uchwałą Nr VI/29/2024 Rady Miejskiej w Szprotawie z dnia 26.07.2024 r.). Zakres rzeczowy usług przyjęty w projekcie pn. „Nowe horyzonty usług społecznych w Szprotawie” - szacowana wartość projektu – 2.971.825,00 Dofinansowanie – 2.823.233,75 . Wkład własny – 148.591,25 zł . Celem głównym projektu jest zwiększenie dostępu do nowej i dobrej jakości usług społecznych dla mieszkańców Gminy Szprotawa.

Na podstawie rekomendacji zawartych w dokumencie „Diagnoza potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych na terenie Gminy Szprotawa” i zgodnie z Programem Usług Społecznych w Gminie Szprotawa, podjętym Uchwałą Nr XX/123/2025 Rady Miejskiej w Szprotawie z dnia 9 maja 2025r. , w sprawie przyjęcia „Programu Usług Społecznych w Gminie Szprotawa na lata 2025 – 2027”. Centrum Usług Społecznych w Szprotawie oferowało mieszkańcom gminy następujące usługi społeczne:

Usługi społeczne z zakresu promocji i ochrony zdrowia:

1. Pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych i opieka higieniczna

Zakres usług w warunkach domowych świadczonych podczas weekendów i dni świątecznych oraz wolnych od pracy jako rozszerzenie podstawowych usług opiekuńczych, polegał na pomocy w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych np. (zakupy, przygotowywanie posiłków, karmienie, prowadzenie gospodarstwa domowego, pomoc przy przemieszczaniu się, utrzymanie porządku i czystości w najbliższym otoczeniu, regulowanie opłat, prowadzenie spraw osobistych, urzędowych i pomoc w dostępie do świadczeń zdrowotnych, zagospodarowywanie czasu wolnego) i opiekę higieniczną. Usługa wykonywana indywidualnie z częstotliwością uzależnioną od potrzeb osoby będącej odbiorcą, w nagłych przypadkach świadczona w nocy. Skierowana do mieszkańców potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, osoby starsze z ograniczoną sprawnością, osoby z niepełnosprawnością, osoby kwalifikujące się do profilaktyki lub rehabilitacji zdrowotnej ze względu na stan zdrowia lub wiek. Usługa została uruchomiona od czerwca 2025r., skorzystało z niej 25 osób.

2. Usługi transportu indywidualnego – Taxi

Usługa dedykowana osobom z ograniczoną mobilnością, które mają trudności w samodzielnym przemieszczaniu się np. ze względu na ograniczoną sprawność w tym: poruszające się na wózkach inwalidzkich, poruszających się o kulach niewidome, słabowidzące i inne.

Usługa polegała na dowozie osób z terenu Gminy Szprotawa z ich miejsca zamieszkania do punktów o charakterze medycznym (np. szpitale, przychodnie, specjalistyczne, praktyki lekarskie, laboratoria diagnostyczne), pomocy przy wsiadaniu i wysiadaniu z pojazdu, złożenie i spakowanie

sprzętu pomocniczego do bagażnika, a po jego dotarciu do celu do jego złożenia, prowadzenie lub/i odprowadzanie odbiorcy usługi z/do miejsca zamieszkania (jeżeli to konieczne). Usługa nie obejmowała transportu osób leżących. Realizowana w dni robocze stosownie do indywidualnych potrzeb i świadczona w granicach administracyjnych powiatu żagańskiego i nowosolskiego woj. lubuskiego. Usługa została uruchomiona od czerwca 2025r., skorzystało z niej 8 osób.

3. Usługa „ Złota rączka”

Usługa realizowana od poniedziałku do piątku, za wyjątkiem świąt oraz dni ustawowo wolnych od pracy. Polega na wykonywaniu w miejscu zamieszkania w granicach administracyjnych Gminy Szprotawa, czynności technicznych podstawowych napraw, prac montażowych i gospodarczych niewymagających natychmiastowej interwencji ani specjalistycznych uprawnień. Usługa świadczona jako uzupełnienie usług społecznych dla osób potrzebujących wsparcia w tym starszych, samotnych. Wykonywana indywidualnie z częstotliwością uzależnioną od potrzeb osoby będącej odbiorcą usługi. Usługa została uruchomiona od sierpnia 2025r., skorzystało z niej 7 osób.

W ramach Programu w okresie od VI 2025r. do XII2025r. z usług społecznych ogółem skorzystało 40 osób. Wszystkie usługi społeczne dla mieszkańców Gminy Szprotawa realizowane były w ramach Projektu „ Nowe Horyzonty Usług Społecznych w Szprotawie” przez Centrum Usług Społecznych w Szprotawie nieodpłatnie. Usługi społeczne objęte Programem współfinansowane są ze środków Unii Europejskiej w ramach realizowanego projektu „ Nowe Horyzonty Usług Społecznych w Szprotawie”. Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027 w ramach Priorytetu 6. Fundusze Europejskie na wsparcie obywateli, Działanie 6.13 Usługi Społeczne i zdrowotne. Program Usług Społecznych odpowiada na najważniejsze potrzeby i wyzwania mieszkańców Gminy Szprotawa, określone w „Diagnozie potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych na terenie Gminy Szprotawa”. Usługi zaplanowane do realizacji w okresie sprawozdawczym zostały uruchomione i zrealizowane w roku budżetowym. Kolejne zaplanowane z zakresu wsparcia rodziny oraz z zakresu promocji i ochrony zdrowia będą realizowane w roku 2026 . Niektóre z nich posiadają status kontynuacji na rok 2026/2027.

Opracowano i realizowano planu organizowania społeczności lokalnej w Gminie Szprotawa poprzez podejmowanie działań wspierających, dedykowany mieszkańcom gminy. Plan skupiał się na trzech grupach określonych w diagnozie tj. seniorzy, młodzież, osoby niepełnosprawne, program zakładał, że prowadzone będą także m.in. działania adresowane do całych społeczności lokalnych, a ukierunkowane na integrację mieszkańców oraz podniesienie spójności społecznej. Plan OSL jest wymogiem ustawowym i został zatwierdzony przez Dyrektora CUS. Plan jest dokumentem wewnętrznym, opracowywanym w celu metodycznego uporządkowania pracy środowiskowej, obejmującej ogół działań na rzecz integracji i rozwoju wspólnoty samorządowej, w szczególności organizowania działań wspierających o charakterze samopomocowym i wolontaryjnym.

Program „Opieka Wytchnieniowa”

Centrum Usług Społecznych w Szprotawie w 2025r. realizowało Program Opieka Wytchnieniowa -edycja 2025r.” finansowany z Funduszu Solidarnościowego w kwocie 123.420,00zł. Środki na realizację, w całości pochodziły z budżetu państwa.

Podstawą prawną Programu jest art. 7 ust. 5 oraz art. 13 ustawy z dnia 23 października 2018r. o Funduszu Solidarnościowym. Podjęcie programu wynika z art. 18 pkt 6 ustawy o pomocy społecznej.

Głównym celem Programu jest wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad:

1. dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności,

2. osobami posiadającymi:

•orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności (zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych albo

•orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności (zgodnie z art. 5 i art. 62 ww. ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych)

– poprzez możliwość uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wytchnieniowej.

Opieka wytchnieniowa ma za zadanie odciążenie członków rodzin lub opiekunów osób niepełnosprawnych poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa. Dzięki temu wsparciu osoby zaangażowane na co dzień w sprawowanie opieki dysponować będą czasem, który będą mogły przeznaczyć na odpoczynek i regenerację, jak również na załatwienie niezbędnych spraw. Usługi opieki wytchnieniowej mogą służyć również okresowemu zabezpieczeniu potrzeb osoby niepełnosprawnej w sytuacji, gdy opiekunowie z różnych powodów nie będą mogli wykonywać swoich obowiązków.

W wyniku przeprowadzonego postępowania wyłoniono Firmę Gwarant, która spełniała niezbędne warunki do wykonywania działań mających na celu realizację działań programowych. Program był realizowany w okresie od marca 2025r. do grudnia 2025r.

W ramach realizacji Programu opieką objęto 14 osób niepełnosprawnych w tym 5 osób dorosłych i 9 dzieci. W trakcie realizacji Programu pracownicy Centrum Usług Społecznych w Szprotawie zebrali opinie samych uczestników programu z których wynika, że wsparcie w formie opieki wytchnieniowej w sposób znaczący wpłynęło na poprawę jakości funkcjonowania oraz na odciążenie psychiczne w życiu codziennym. Dzielenie opieki z wykwalifikowanymi opiekunami pozwala na zminimalizowanie stresu. Członkowie rodzin, którzy sprawują opiekę nad swoimi bliskimi, zapominają o swoich potrzebach, w tym także o potrzebie odpoczynku. Opiekę sprawują cały czas. Nie są opiekunami zawodowymi, którzy po kilku godzinach pracy mogą wyjść i wrócić do swoich spraw. Dzięki temu, że umożliwiono im wsparcie w formie opieki wytchnieniowej mogli odpocząć i się zregenerować co pozwalało im z nową energią powrócić do swoich zajęć.

Program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością”

Centrum Usług Społecznych w Szprotawie w 2025r. realizowało Program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” – edycja 2025 finansowany z Funduszu Solidarnościowego w kwocie 1.919.232,00 zł. Środki na realizację tego programu w całości pochodziły z budżetu państwa.

Podstawą prawną Programu jest art. 7 ust. 5 oraz art. 13 ustawy z dnia 23 października 2018r. o Funduszu Solidarnościowym. Podjęcie programu wynika z art. 18 pkt 6 ustawy o pomocy społecznej. Głównym celem Programu jest wprowadzenie usług asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla uczestników Programu:

1. dzieci do 16. roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji oraz

2. osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o niepełnosprawności: o stopniu znacznym lub o stopniu umiarkowanym, lub traktowane na równi do wymienionych zgodnie z art. 5 i art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Program był realizowany przez Centrum Usług Społecznych w Szprotawie w okresie od stycznia 2025r. do grudnia 2025r. W ramach realizacji Programu opieką objęto 68 osób niepełnosprawnych. Wsparcia udzielało 58 asystentów zatrudnionych na umowę zlecenie wskazanych przez osoby niepełnosprawne. Realizacja Programu zakłada poprawę jakości życia osób niepełnosprawnych, w szczególności poprzez umożliwienie im jak najbardziej niezależnego życia, zapewnienie osobom niepełnosprawnym wsparcia oraz pomocy adekwatnej do potrzeb, umożliwienie zaangażowania osób niepełnosprawnych w życie społecznym. W trakcie jak i po zakończeniu realizacji Programu pracownikom Centrum Usług Społecznych w Szprotawie udało zebrać się opinie samych uczestników programu z których wynika, że osoby niepełnosprawne były pozbawione możliwości wyjścia z domu, wyjazdu wynikało to z tego, że brakowało osoby, która mogłaby osobie niepełnosprawnej towarzyszyć. Czynności dnia codziennego przestały stanowić problem, czynności te robione przy asyście opiekuna nie stanowiły już tak dużego problemu. Obecność drugiego człowieka stanowiła bodziec do podjęcia aktywności w mowie i działaniu, a co za tym idzie nawiązywanie relacji. Mieszkańcy naszej gminy są bardzo zadowoleni z umożliwienia im opieki asystenckiej co w sposób znaczący poprawiło ich jakość życia.

Centrum Usług Społecznych w Szprotawie złożyło wniosek o współfinansowanie Projektu: „Aktywna integracja alternatywą na lepsze jutro”. Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021

– 2027 w ramach Priorytetu 6. Fundusze Europejskie na wsparcie obywateli, Działanie 6.16 Aktywna integracja społeczno-zawodowa IIT dofinansowane. Partnerstwo zostało zawiązane m. in. przez Gminę Szprotawa, Gminę Małomice, Gminę Niegosławice oraz Gminę Brzeźnica. W ramach funkcjonującego międzysektorowego partnerstwa o nazwie „Razem dla rozwoju powiatu żagańskiego”. Partnerstwo to ma na celu wspólną realizację przedsięwzięć inwestycyjnych (wartość ok. 26 mln zł), zrównoważony rozwój terytorialny, poprawę jakości życia mieszkańców oraz skuteczne pozyskiwanie i wdrażanie środków unijnych (m.in. w ramach programów Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027).

Cel projektu: Zwiększenie aktywności społecznej i zawodowej oraz poprawa zdolności do zatrudnienia osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, zamieszkujących na terenie Gminy Szprotawa. Projekt zakłada kompleksowe i zindywidualizowane wsparcie uczestników, prowadzące do wzmocnienia samodzielności życiowej, rozwoju kompetencji społecznych i zawodowych oraz trwałej integracji z rynkiem pracy i społecznością lokalną. Projekt zakłada realizację kompleksowych działań z zakresu aktywnej integracji społeczno-zawodowej, odpowiadających na indywidualne potrzeby uczestników. Wsparcie realizowane będzie w oparciu o indywidualną ścieżkę reintegracji, obejmującą m. in. wsparcie społeczne, doradztwo zawodowe, szkolenia podnoszące kwalifikacje oraz działania umożliwiające zdobycie doświadczenia zawodowego. Projekt przyczyni się do zwiększenia udziału uczestników w życiu społecznym i zawodowym oraz ograniczenia zjawiska wykluczenia społecznego. Projekt będzie realizowany od marca 2026r. do sierpnia 2027r. Projekt skierowany jest do mieszkańców Gminy Szprotawa w tym mieszkańców z terenów wiejskich potrzebujących pomocy w zakresie aktywizacji, osób które są zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Wsparciem w ramach programu zostaną objęte osoby bezrobotne w tym długotrwale bezrobotne, bierne zawodowo i niepełnosprawne. Główna grupa docelowa projektu będzie stanowiła 100 osób, w tym osoby bezrobotne i bierne zawodowo.

Projekt jest współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027, Priorytetu 6 „ Fundusze Europejskie na wsparcie obywateli” Działania 6.16 Aktywna integracja społeczno-zawodowa- IIT. Umowa o dofinansowanie nr FELB.06.16-IZ.00-0005/25-00 zawarta 16 grudnia 2025 r., pomiędzy Gminą Szprotawa a Województwem Lubuskim.

Całkowita wartość projektu: 1.594 369,64 zł brutto

Dofinansowanie z projektu z UE: 1.355 214,19 zł

Wkład własny beneficjenta (Gminy Szprotawa): 239 155, 45 zł

9. Współpraca z organizacjami pozarządowymi - zadania zlecone w obszarze pomocy i wsparcia

CUS podpisało 7 partnerstw o współpracy z lokalnymi podmiotami. Dzięki sieciowaniu współpracy z różnymi podmiotami udało się zbudować partnerstwo na rzecz wymiany doświadczeń i wsparcia instytucjonalnego oraz reintegrację środowiskową różnego typu instytucji.

Realizowano w partnerstwie z Fundacją Lubuska Inicjatywa Pozarządowa z Wichowa program wspierający i aktywizujący dla 40 seniorów (20 osób UTW, PZERiI, Caritas) (20 osób z Dziećmiarowic, Wiechlic) pt. Wieś z pasją – lubuskie 60+. Projekt zakładał min. edukację na temat istoty stresu w wieku senioralnym, zrozumienie jego wpływu na codzienne funkcjonowanie osób 60+ oraz poznanie skutecznych metod radzenia sobie ze stresem. Poruszane były kwestie dobrostanu seniora, emocjach, sposobach rozładowywania napięć i wielu, wielu innych obszarach, które składają się na jakość życia po 60-tce. Projekt zawierał także moduły kulturalne, kulinarne, edukacyjne i ekonomiczne które pozwoliły wielu seniorom na lepsze funkcjonowanie.

10. Wnioski końcowe

Ocena zasobów pomocy społecznej dla Gminy Szprotawa za 2025 rok została przygotowana na podstawie danych zebranych przez Centrum Usług Społecznych za pośrednictwem systemu Centralnej Aplikacji Statystycznej MRPiPS. Dane z Oceny umożliwiają analizowanie i monitorowanie występowania problemów społecznych oraz planowanie działań aktywizujących jednostki samorządu terytorialnego w obszarze usług społecznych. Zawarte w niej informacje są materiałem poglądowym mającym ułatwić władzom gminy podejmowanie decyzji związanych z planowaniem budżetu w zakresie polityki społecznej w kolejnym roku i stały się podstawą do sformułowania poniższych wniosków i rekomendacji. Przedstawione w opracowaniu dane ukazują

lokalną sytuację społeczno - demograficzną wraz z problemami i potrzebami mieszkańców naszego miasta oraz stawiane, przed realizatorami działań z zakresu pomocy społecznej i usług społecznych, wyzwania. Do powyższych zagadnień należy niewątpliwie wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych oraz umożliwienie im przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Z powyższą problematyką związane są także kwestie, wykraczające poza ścisłe oddziaływania pomocy społecznej i jej zadania ustawowe. Należy w tym miejscu wskazać problemy dotyczące polityki rynku pracy, ochrony zdrowia, polityki mieszkaniowej, oświatowej, a także finansowej, określającej wysokość nakładów na poszczególne zadania. Analizując ocenę wystarczalności zasobów pomocy społecznej, pod kątem istniejących potrzeb i problemów społecznych, należy pamiętać, że na stopień rozwiązania wyżej wymienionych kwestii mają bardzo istotny wpływ zamierzenia i działania realizowane przez inne podmioty polityki społecznej, usytuowane zarówno na szczeblu lokalnym jak i ponadlokalnym. Sukces pomocy społecznej jest zatem współzależny w dużej mierze od wyników podejmowanych działań w innych obszarach polityki społecznej. Wielkość zasobów pomocy społecznej oraz stopień realizacji jej zadań, biorąc pod uwagę ekonomię sił i środków, należy uznać za wystarczający.

Mając na względzie analizę lokalnej sytuacji społeczno - demograficznej oraz ocenę zasobów pomocy społecznej, przy planowaniu zadań z zakresu pomocy społecznej na rok 2026 i lata następne, należy wziąć pod uwagę następujące rekomendacje:

- zabezpieczyć środki finansowe na bieżącą obsługę Centrum Usług Społecznych,
- zabezpieczyć środki z programu Posiłki w szkole i w domu,
- realizować gminny program przeciwdziałania przemocy oraz ochrony ofiar przemocy,
- zapewnić właściwe warunki i funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego,
- realizować w dalszym ciągu zadanie przyznawania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Szprotawa,
- wspomagać funkcjonowanie rodzin problemowych, z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez rozwój specjalistycznego systemu wsparcia rodziny,
- propagować rozwój usług opiekuńczych dla zminimalizowania ilości osób ubiegających się o pobyt w domach pomocy społecznej,
- zabezpieczyć bezdomnym pobyt w placówkach pomocowych,
- W ramach Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych ogłoszonego w planie wsparcia na 2026 r. przez MRPIPS realizować dwa programy, których celem jest zapewnienie odpowiednich usług opiekuńczych: Opieka wytchnieniowa – program, którego celem jest zapewnienie członkom rodziny (opiekunom) osób niepełnosprawnych alternatywnej formy czasowej opieki, drugim programem jest program Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej przeznaczony dla osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności,
- prowadzić postępowania egzekucyjne zgodnie z ustawą o postępowaniu egzekucyjnym w administracji,
- w sprawie trybu organizowania prac społecznie użytecznych – kontynuować aktywizację zawodową osób długotrwale bezrobotnych bez prawa do zasiłku,
- w zakresie zabezpieczenia i wsparcia osób niepełnosprawnych w dalszym ciągu współpracować z ZAZ-em w celu reintegracji zawodowej oraz społecznej i w zakresie dożywiania osób dorosłych,
- utrzymać mieszkania wspomagane dla osób w trudnej sytuacji życiowej,
- wspierać inicjatywy w zakresie ekonomii społecznej,
- realizować projekt „Aktywna integracja alternatywą na lepsze jutro”. Projekt jest współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021 – 2027 w ramach Priorytetu 6. Fundusze Europejskie na wsparcie obywateli, Działanie 6.16 Aktywna integracja społeczno-zawodowa IIT. Otrzymane dofinansowanie pozwala na kompleksowe i zindywidualizowane wsparcie uczestników, prowadzące do wzmocnienia samodzielności życiowej, rozwoju kompetencji społecznych i zawodowych oraz trwałej integracji z rynkiem pracy i społecznością lokalną,
- kontynuować osiąganie celów projektu tj. zwiększenia dostępu do nowej i dobrej jakości usług społecznych dla mieszkańców Gminy Szprotawa poprzez wdrażanie i kontynuowanie usług społecznych. Centrum Usług Społecznych w Szprotawie realizować będzie usługi społeczne z zakresu promocji i ochrony zdrowia oraz wsparcia rodziny bez względu na dochody mieszkańców. Przyjęty Program Usług Społecznych w Gminie Szprotawa na lata 2025 – 2027 odpowiada zdiagnozowanym bieżącym wyzwaniom społecznym i polega na rozwoju usług społecznych dla jej mieszkańców.

Skala istniejących problemów społecznych ukazuje potrzebę znacznych nakładów i środków na realizację nałożonych ustawowo zadań w obszarze pomocy społecznej, dalszy rozwój działań na rzecz integracji społecznej i partycypacji mieszkańców w życiu społecznym oraz rozwijanie zintegrowanego systemu wsparcia na rzecz osób i grup społecznych zagrożonych wykluczeniem.

**DYREKTOR
CENTRUM USŁUG SPOŁECZNYCH**

mgr Ewelina Kowalczyk

RESEARCH
INSTITUTE FOR
POLITICAL ECONOMY

Washington, D.C. 20540

